

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gl. na leto.

Letnik IX.

V Ljubljani, oktobra 1892.

10. zvezek.

Rožnivenška nedelja.

2. Okt. 1892

v Turovem

I. Molitev rožnega venca našim časom potrebna in koristna.

Kraljica presvetega rožnega venca,
prosi za nas!   Lavr. litanije.

Mej možmi, ki so goreli za čast božjo ter po daljnih krajih razširjali Kristusovo vero, se odlikuje posebno sv. Frančišek Ksaverijan, po pravici imenovan „apostelj Indijanov“ zato, ker je v vshodni Indiji na tisoče nevernikov pridobil za katoliško Cerkev. Ta svetnik je bil tudi posebno goreč častilec preblažene Device Marije ter je vedno na prsih nosil rožni venec, katerega je pogostoma pobožno molil. Nekega dne se napoti iz indijskega mesta Meliapur trgovec proti Evropi. Ko se poslavlja od sv. Frančiška, sname ta rožni venec z vrata ter mu ga dá rekoč: „Ta rožni venec ti bo še dobro služil, ako v Marijo zaupaš.“ Trgovec sprejme hvaležno ta dar ter se poda na dolgo pot črez nevarno morje. Kmalu pa se dvigne silen vihar, pogubonosni valovi treščijo ladijo na skalovje, da se razbije in pogrezne. Tu v skrajni sili, že s smrtjo v valovih se boreč, prime trgovec od sv. Frančiška mu podarjeni rožni venec ter kliče zaupljivo Marijo na pomoč. In glej, mogočen val ga vrže na obrežje, trgovcu je bilo rešeno življenje. Tako so se vresničile svetnikove besede: „Ta rožni venec ti bo še dobro služil, ako v Marijo zaupaš.“

Predragi v Gospodu! življenje bojujoče se Cerkve na zemlji je podobno viharnemu morju. Tudi v naših časih se visoko dvigajo pogubonosni valovi zmote in laži, ki preté raztreščiti in v dne pogrezniti sv. Petra ladijo, katoliško Cerkev. Res je, da se ta ladija ne bo nikdar potopila, in naj se še s tako veliko silo vanjo zaganjajo valovi hudobije, zakaj njej veljajo vedno resnične besede Zveličarjeve, da je moči peklenške ne bodo zmagale; vendar pa valovi odnesejo iz te ladije mnogo nesrečnežev, ki so se drznili stopiti preveč na rob, ter

Lano
to. nov
P. Timan
l. 1895.

jih pogoltnejo. Kdo naj tu pomaga? Marija, Kraljica presvetega rožnega venca! K Mariji se zaupljivo obrača sedanji krmar Petrove ladije, sv. oče Leon XIII. ter jo z rožnim vencem prosi pomoči; zato je tudi mesec oktober posebno posvečen Kraljici rožnega venca, da bi kristijanje s to molitvijo od Marije izprosili zmago in mir sveti Cerkvi.

Je li torej toliko potrebna molitev sv. rožnega venca za naše čase? Imajo li pričakovati od te molitve kaj pomoči?

Glejte, predragi, dve vprašanji, na kateri hočemo danes kratko odgovoriti v imenu Jezusa in Marije!

1. V 13. stoletji se je na južnem Francoskem zasejala in kmalu pogubljiv sad rodila nova krivovera Albižanov in Waldovcev, ki so strastno napadali katoliško Cerkev in njene nauke, pa tudi obstoječemu redu v državi pretili pogin s svojimi zmotami. Krvav boj se vname, pa zaželenega miru ne prinese. Sv. Dominik, katerega je Bog tačas obudil, napenja vse moči svoje zgovornosti, da bi zapeljane ovčice pripeljal nazaj v naročje katoliške Cerkve; pa zastonj. Tedaj se obrne svetnik zaupljivo v goreči molitvi k Mariji za pomoč in nebeška Kraljica ga v prikazni nauči moliti rožni venec. In glejte, česar ni dosegla krvava vojska ne svetnikova zgovornost, to je dosegla molitev rožnega venca: krivoverci so spoznali svoje zmete ter se vpognili sladkemu jarmu Kristusove Cerkve; javni red in mir je vladal zopet.

Predragi v Gospodu! Naši časi imajo v verskem oziru nekaj podobnosti s časom sv. Dominika, pravim nekaj podobnosti, zato ker so naši časi v marsičem mnogo slabši in žalostnejši od onih; takrat so se še borili za versko prepričanje, kar dokazuje, da jim je bilo za sv. vero kaj mar, da so znali visoko ceniti ta dragoceni zaklad zapuščen nam od Sina božjega. Dandanes pa kristijanom niti toliko ni mar za sv. vero, da bi se za-njo potegnili v prijateljskem pogovoru s svojimi znanci, ako kdo kaj veri nasprotnega reče. Neka splošna mlačnost in mrzlota se je polastila src kristijanov gledé na sv. vero, tako da je nekaterim že vsaka vera enako dobra, kakor da je črno ali belo vse enako, drugi so pa kar očitno vsako vero v Kristusa zavrgli. — Od kod pa izvira toliko vnevarnosti gledé na sv. vero in dolžnosti, katere nam ona nalaga? Poglavitni vzrok je nevednost v verskih rečeh. Današnji svet ima veliko število učenih ljudi: mnogi poznajo vse paragrafe posvetnih postav, drugi čudna pota daljnih zvezd, skrivnosti naravnih zakonov, vsak posamezen del človeškega telesa, mnogi preberejo vsak dan več časopisov, iz katerih zajemljejo svojo modrost, — česa pa ti ljudje znajo le malo ali nič?

Nekateri
XVII. 46

To je krščanski nauk! In taki ljudje pa potem napadajo Kristusovo Cerkev ter smešijo njene nauke in naredbe, se norčujejo z najsvetejšimi skrivnostmi sv. vere, če tudi nimajo pojma o tej stvari! — Žalibog pa, da niso le ti posvetni učenjaki, ki ne poznajo resnic svete vere, tudi priprosti delavec je dandanes na mnogih krajih globoko zabredel v nevednost gledé na sv. vero. In to ni čudno! Mali dečko je hodil morda v šolo, ker so bili stariši po postavi primorani ga v šolo pošiljati; tam se je učil brati, pisati, računati, peti, risati, telovaditi — zraven pa tudi krščanskega nauka dve uri na teden! Da to ni mnogo, vsakdo lahko vidi in prizna; da bi pa vsaj to malo se prijelo in rodilo sad! Toda stariši doma večinoma vrlo slabo podpirajo versko vzgojo otrok, pogostoma se godi nasprotno, da, kakor se je otrok v šoli od duhovnika učil spoštovati Boga in sv. Cerkev, tako se uči doma od očeta ali matere istega Boga in isto Cerkev zaničevati! — Ko pa se dečko otrese šolskega praha, otrese ž njim večinoma tudi vso svojo znanost iz krščanskega nauka; tako stopi ponosno med pokvarjeni svet! Razburjene strasti ga silijo od znotraj, pohujšljivi izgledi ga vlečejo od zunaj; spoštovanje do starišev polagoma zgine, cerkev, sv. maša, beseda božja se mu pristudi, slabi tovariši ga potegnejo v posvetno pregrešno veselje; ako dela, dela brez ozira na Boga, delavnik ali nedelja mu je vse enako, pozabi na molitev, pozabi na Boga. To, predragi, je izgled enega človeka, pa število takih kristijanov je ogromno! Kako naj se taki kristijanje zanimajo za sveto vero, kako naj po naukih sv. Cerkve živijo, ker jih ne poznajo? Za večino današnjega sveta veljajo besede Jeremije preroka: *Ocla dežela bo prazna in pusta, zato ker se nikdo ne zaveda* (12, 11) namreč zaveda Boga in svojih dolžnosti do njega.

Tak svet vidi krog sebe poglavar katoliške Cerkve, Leon XIII., ki motri vesoljno človeštvo in njega delovanje kakor raz vrh visoke gore gledajoč po vsem svetu. Kje naj oče katoliških kristijanov v tem žalostnem položaju išče pomoči za svoje otroke? Pri Mariji v molitvi sv. rožnega venca. Kakor je pomagala ta nebeška Kraljica sv. Dominiku, pomagala bo tudi sedanjemu poglavarju katol. Cerkve, da se med kristijani zopet vzbudi pravo krščansko mišljenje in življenje!

Pa ni le to, kar žali očetovsko srce poglavarja sv. Cerkve, da se je namreč katoliških kristijanov polastila tolika mlačnost v verskem oziru, sv. Cerkev ima tudi mnogo očitnih in skrivnih sovražnikov, ki so jej napovedali hud boj. Med tem, ko uživajo druga nekatoliška verska društva mir ter imajo tudi gotovo in močno zaslonbo v državah, je katoliška Cerkev edina zatirana in preganjana. Hudobni duh, dobro

XVII
46.

vedoč, da le v katoliški Cerkvi je najti čiste resnice sv. vere, katere morejo pripeljati človeka do večne sreče, ne miruje ter svoje pristaše in tovariše vedno ščuje proti katoliški Cerkvi. Zato vidimo na mnogih krajih nauke katoliške Cerkve izključene iz državnih zakonov, mnogo zakonov pa popolnoma nasprotnih naukom svete Cerkve. Po mnogih krajih ni več dovoljeno, da se katoliški kristijan je javno pokažejo v sprevodih, na družih si je državna oblast prisvojila pravico do krščanskih zakonov, odvzela Cerkvi oskrbovanje zavodov za siromake in bolnike, pregnala je redovnike in redovnice, katerih mnogi morajo trpeti celo lakoto. Nekrščanski časopisi pa nesramno smešijo cerkvene naredbe, njene nauke in sv. zakramente, o vsaki priliki napadajo in obrekujejo cerkvene služabnike, in celo oseba Kristusovega namestnika, sv. očeta, jim ni toliko častitljiva, da bi o njej spoštljivo pisali; vse to se godi javno pred vsem svetom, in nikogar ni, ki bi mogel in hotel to zabraniti. To se godi v tako imenovanih krščanskih deželah. Koliko preganjanja pa je pretrpeti katoliškim kristijanom, posebno še misijonarjem, po deželah nevernikov, kjer nasprotniki Kristusovi z orožjem napadajo katoličane, jim požigajo njihova bivališča, ter jih mnogo tudi pomorijo! Kako, predragi, naj se katoliška Cerkev uspešno brani nasproti tako velikemu številu tako mogočnih sovražnikov? Naj mar katoliški kristijan je zgrabijo za jekleno orožje ter odbijajo napade svojih nasprotnikov? Tako je — katoličani kot bojovníki Kristusovi se morajo oborožiti, pa ne s puškami in meči, ampak s škitom žive vere, trdnega zaupanja in goreče ljubezni do Boga in bližnjega, v roke pa naj vzamejo mesto jeklenega bodala mnogo zdatnejše orožje, to je sveti rožni venec. Po tej molitvi želi Leon XIII. zmanjšati število nasprotnikov svete vere, ukrotiti njihove sile ter jih, če ne vseh, vendar nekoliko pridobiti za sveto vero.

Ko so leta 1683 zapriseženi sovražniki krščanskega imena, grozoviti Turki oblegali Dunaj, ki se je že komaj branil toliki sili, prihiti Ivan Sobijeski, kralj Poljski, stiskanim na pomoč ter slavno zmaga Turke, pa ne toliko zavoljo hrabrosti svoje vojske, kakor s pomočjo Marije Device, katero je na pomoč klical z molitvijo rožnega venca. S pomočjo te molitve, predragi, upamo, bodemo tudi mi zmagali svoje in svete Cerkve nasprotnike.

Iz teh malo besed, preljubi v Gospodu, je razvidno, kako potrebno za naše čase je, da katoliški kristijan je poslušajo glas poglavarja svete Cerkve ter pobožno molijo rožni venec, da bi Marija, pomočnica kristijanov, z mogočno svojo priprošnjo izprosila sv. Cerkvi mir ter rešila toliko s krvjo njenega Sina odkupljenih duš iz peklenskega žrela, kateremu hité naproti.

2. Bode pa imela ta molitev tudi kaj vspeha? — Nobena dobro opravljena molitev pravičnega kristijana ni brez koristi; ako tudi ne doseže vselej tega, česar prosi, mu pa Bog po neskončni svoji previdnosti podeli drugih milosti, katere so mu morda še bolj potrebne in koristne: prav gotovo pa je, da ima taka molitev svoje zasluženje, ter da bode pravični Bog za-njo podelil zasluženno plačilo o svojem času. Jezus Kristus pravi, da, kjer sta dva ali trije združeni v njegovem imenu, tam je on med njimi, to je, da posluša in usliši njihove prošnje. Ako pa je skupna molitev treh pobožnih oseb tako zdatna, koliko moč, predragi, mora imeti molitev svetega rožnega venca, ako ž njo vsi katoliški kristijanje zedinjeni s sv. očetom papežem na pomoč kličejo nebeško Kraljico ne za vsakdanje osebne potrebe, ampak za silne potrebe vesoljne Kristusove Cerkve! Je mar mogoče, da Marija, ta usmiljena mati naša, ki je nekdanj pod križem Zveličarjevim na Kalvariji trpljenje Jezusovo in bolečine svojega srea darovala Bogu za Kristusovo Cerkev, sedaj ne bi uslišala gorečih prošenj milijonov katoliških kristijanov, ki jo v skrajni sili kličejo na pomoč? Je mar mogoče, da bi Marija, ki je že tolikokrat celó na čudežen način pomagala posameznim osebam, ki so se v potrebi k njej zatele, zavrgla prošnje vesoljne Cerkve ter jo pustila brez pomoči? Ne, predragi, to ni mogoče! Marijina dobrotljivost in njena materina ljubezen do katoliških kristijanov nam je najboljše zagotovilo, da bo Marija uslišala prošnje svete Cerkve, ki jo časti z rožnim vencem, zakaj to molitev nas je učila ona sama, torej je njej posebno ljuba in prijetna. Mi tedaj smemo in moramo pričakovati od Marije gotove pomoči za sveto Cerkev.

Velja pa tudi opazovati dogodke sedanjih dni. Dasi je danes večinoma jako slabo za sv. vero in katoliško Cerkev vsled vne-marnosti katoličanov z ene in vsled silnih naporov njenih sovraž-nikov od druge strani, vendar ne moremo tajiti, da se je začelo obračati na bolje vsaj po nekaterih krajih. Od daleč še, pa vendar vidno se dviga gosta megla, ter se kaže svitla zora luči svete vere: katoličani so se začeli zavedati, kaj da so, ter se trudijo po knjigah, časopisih in javnih shodih, da dobi sveta vera in po njej katoliška Cerkev ono veljavo, katera jej gré kot ustanovi božji. Da se pa začeto delo tudi resnično dovrši, v to morajo z združenimi močmi pomagati vsi katoliški kristijanje; na človeške moči se nam tu ni zanašati, zakaj sveta vera je delo božje, torej velja najprvo pri Bogu iskati pomoči s pobožno molitvijo. Vsakdo ne zná dobro pisati in iz-vrstno govoriti, moliti pa more vsakdo, da le hoče. Toda mi smo

vsi več ali manj grešniki, katerih molitev ni Bogu prav prijetna, imamo pa v nebesih priprošnjico, ki je pribežališče grešnikov, Marijo, ki rada posluša naše prošnje, zato se nam je najprvo obrniti do nje, da nam ona, katere priprošnja vse premore, izprosi potrebne pomoči v sedanji sili.

Res je, da katoliška Cerkev ne bode tu na svetu nikdar uživala povsodi popolnega mira, ker nasprotnikov naukov svete vere bode vedno mnogo med ljudmi; tudi bi ne bilo koristno za Cerkev samo, ako bi ne imela vojske z nasprotniki, zakaj v boju se utrdi vera v srcih kristijanov; vendar pa je naša dolžnost, da s pobožno molitvijo sv. rožnega venca Marijo na pomoč kličemo, da odvrne od nas še večje nevarnosti in nesreče ter da nam pomaga rešiti toliko neumrljivih duš, da se vekomaj ne pogubé.

Ako torej premišljujemo Marijino dobrotljivost in ljubezen do nas z ene strani, z druge pa živahno gibanje katoličanov v naših časih, moramo priznati, da je molitev sv. rožnega venca tudi jako koristna za sedanje čase, zakaj če tudi ne smemo vsega pričakovati od Boga, sami pa roke križem držati, moramo marveč tudi sami storiti, kar je v naših močeh; vendar moramo spoznati svoje nezmožnosti, da vse dobro pride od zgoraj, od Boga, torej se moramo zahvaliti Mariji Devici, da je uslišala molitev sv. rožnega venca.

Predragi v Gospodu! vi ste katoliški kristijanje, ste otroci Kristusove Cerkve na zemlji, vi spoštujete v osebi sv. Očeta papeža namestnika Kristusovega, vrhovnega poglavarja katoliške Cerkve, ali ni torej otroška dolžnost, da radi poslušate opominjajoči glas sv. Očeta, da ž njim zedinjeni pobožno molite molitev sv. rožnega venca, da prosite Marijo pomoči v sedanjih stiskah in potrebah sv. Cerkve? Naj mi nikdo ne ugovarja: saj pri nas vera ni v nevarnosti, smo dobri kristijanje, spoštujemo sv. Cerkev in njene služabnike ter tudi živimo po njihovih naukih; velja pomisliti, da ni povsod tako, marveč da ima sv. Cerkev mnogo skritih, pa tudi očitih nasprotnikov, ki bi rajše danes kakor jutri porušili to delo božje ter za vselej uničili med ljudmi vero v trojedinega Boga. Sveti Oče Leon XIII. pozná bolje nego mi zlobne nakane sovražnikov svete Cerkve, zato nas opominja, da naj molimo in kličemo Marijo na pomoč; torej oklenimo se tesno svojega najvišjega duhovnega Pastirja, poslušajmo kot pokorni otroci njegov glas, vzemimo večkrat v roke sv. rožni venec ter molimo pobožno to toli potrebno in koristno molitev, ker po njej se je v času sv. Dominika zatrlo seme krive vere, po njej bode

sv. Kristusova Cerkev tudi dandanes slavno zmagala svoje nasprotnike, luč svete vere bo posijala polagoma tudi v najskrivnejše kote, preustrojile se bodo države, zboljšalo javno in zasebno življenje katoliških kristijanov, ki se bodo zavedali svojih svetih dolžnosti ter jih tudi spolnovali. Marija, naša milostljiva mati, nič bolj ne želi, kakor da bi se vedno bolj razcvitalo med katoliškimi kristijani pravo krščansko življenje po naukih svete Cerkve, da bi se kolikor mogoče veliko število duš zveličalo; zato pa ona rada priporoča naše prošnje svojemu božjemu Sinu, še posebno, kedar jo prosimo pomoči za splošne potrebe sv. Cerkve. Ker pa je Mariji najbolj prijetna molitev sv. rožnega venca, zato, predragi, molite radi in pobožno to tako lahko in vendar tako lepo, tako vzvišeno molitev; molite jo doma v družini, molite jo v cerkvi pri službi božji, molite jo na potu, pa tudi pri delu, kedar je mogoče, vaša molitev ne bo zastonj; ako ne bo koristila drugim, bo gotovo koristila vam in enkrat, ko se bodete radostno sprehajali po nebeških livadah ter slavo prepevali Bogu in Mariji, tedaj bodete spoznali, da vam je odprla vrata svetega raja pobožna molitev sv. rožnega venca. Amen.

J. Slavec.

2. Rožnati venec Marijinih čednosti.

Zdaj tedaj, otroci! poslušajte me:
Blagor jim, ki ohranijo moja pota.

Prog. 8, 32.

A. 1. Današnji sveti evangelij nam pred oči stavi veliko število hudobnih farizejev, ki so k Jezusu prihruli vprašat, kako bi se mogli zveličati, ali za pravo, da bi ga skušali in v besedi vlovili. Mili Jezus vidi njihovo zvijačnost, zato jim dá zveličavni nauk, govoreč: *Ljubi Boga iz vsega svojega srca . . . Bližnika pa moraš tudi ljubiti, kakor sam sebe ljubiš.* (Mat. 22, 34—36.)

2. Želja po večnem zveličanju je tudi nas danes pritirala sem pred milostni tron Marije Device, usmiljene Matere Jezusa Kristusa; naj bi nam ona povedala, kaj je nam za nebesa storiti . . . kako je nam živeti, da se ne pogubimo . . . God Marije rožnega venca slavimo danes . . . Ona nam čislo ponuja: pa nas tudi milo za seboj vabi, govoreča: *Zdaj tedaj, otroci! poslušajte me: Blagor jim, ki ohranijo moja pota.*

3. Ti rad moliš sveti rožni venec; dobro je . . . ti si ud te lepe bratovščine . . . blagor tebi . . . ti nosiš čislo v roki . . . na vratu . . . v žepu . . . lepo je to: pa za zveličanje nam je potrebno,

da tudi po rožnati stezi Marijinih čednosti hodimo, njo posnemamo. Zato vam danes govorim o posnemi Marije, in vam pokažem rožni venec Marijinih čednosti: 1. katere so? 2. posnemajmo jih! O lepa Kraljica rožnivenška! vódi moj jezik, da prav govorim. Zagrej moje poslušalce, da pobožno poslušajo! V imenu Marije Device torej začnem.

B. 1. Kdo prešteje vse cvetlice, ki so med letom tako lepo kinčale obraz zemlje? — Še obilnejše in bolj dišeče so čednosti Marijinega srca. Ako eno pregledujemo, nam že sto drugih čednosti stopi pred oči; vse pa se dajo vsaditi na tri grede — po svoji barvi: *a.* so bele cvetlice — Marijine čistosti. Mati božja je bila vsa čista, nedolžna ob svojem spočetju, rojstvu . . . nedolžna ko dete . . . čista kakor deklica . . . brezmadežna kakor mati, nepokvarjena kakor mrlič . . . Po stezi svete nedolžnosti je hodila Marija vse svoje žive dni; — *b.* so rudeče, ki kažejo gorečo ljubezen do Boga in bližnika. Ta ljubezen je največja zapoved v božji postavi — ste slišali danes Jezusa pridigovati. (Mat. 22, 34—46.) Marija jo je najlepše spolnovala: triletna deklica zapusti ljube stariše, sorodnike, svet. — Štirinajstletna devica živi v sveti tihoti samostana; kakor mlada nevesta kleči v svoji tesni hišici, ter goreče moli. Kakor mati Jezusa, Sina božjega, je Marija imela v svojem srcu večjo ljubezen božjo, kakor jo imajo plameneči serafi in angelji nebeški. Pot Marije Device je torej sveta ljubezen; *c.* so modre ali plave: čednosti trpljenja in spokornosti Marije Device. Vsa nedolžna, pa ima največ trpljenja, žalosti, da jo sploh imenujemo: žalostno Mater božjo. Vsa čista in brez madeža, pa je največja spokornica . . .

To je prelepo dišeči rožnati venček Marijinih čednosti. To so steze, po katerih je hodila ljuba mati Marija Devica, pa tudi nas, svoje otroke, na-nje vabi govoreča: *Zdaj tedaj, otroci! poslušajte me: Blagor jim, kateri ohranijo moja pota.* In nas tako opominja, naj bi mi vsi Marijo in njene čednosti:

2. Posnemali. — Kaj ti hasne dišeča rožica v lončku, ako pred njo oči zatisneš, in je gledati nečeš? Kaj nam hasnejo rožnati venčki Marijinih čednosti, ki jih občudujemo v srcu Matere božje, če si jih v naše srce ne vsadimo, ako jih od Marije Device ne posnemamo? — Gotovo nič! Kaj nam hasni Marijo s svetim rožnim vencem častiti, pa brez njenih čednosti biti? Celo malo, ali nič! Marijine čednosti je posnemati *a. t r e b a*, ako se zveličati hočemo, ker Jezus sam tako uči govoreč: *Pač blagor tistim, kateri poslušajo besedo božjo, in jo ohranijo.* (Luk. 11, 28.) In zopet: *Ne vsak,*

kateri mi pravi: *Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak kateri dela voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.* (Mat. 7, 21.) Enako trdi tudi sveti apostol Pavel. *Niso namreč pravični pri Bogu poslušalci postave, ampak spolnovalci postave bodo opravičeni.* (Rim. 2, 13.) Marija je izgled najzvestejših spolnovalcev božje postave . . . zato so jo radi posnemali: β. svetniki. Marija jim je bila migljajoča zvezda na zveličanski stezi v sv. nebesa. Neštnevilne deklice so posnemale beloto Marijine čistosti, preobilni mladeniči mučeniško rudečino njene božje ljubezni — največ pa modrino Marijine spokornosti. Le pomisli sv. Brnarda, sv. Alojzija . . in vsi drugi svetniki so korakoma stopali za Marijo Devico in tako dosegli nebeški blagor. Posnemajmo Marijine čednosti: γ. še mi! Saj nas sveti apostol Pavel danes lepo opominja pobožno živeti: *Prosim vas tedaj jaz, jetnik v Gospodu, da spodobno živite, po poklicu, h kateremu ste poklicani, z vso ponižnostjo, in krotkostjo; s potrpljenjem prenašajte eden drugega v ljubezni, in skrbite ohraniti edinstvo duha v zvezi mira.* (Efež. 4, 1.) Ti si v bratovščini svetega rožnega venca, moli ga rad; pa tudi živimo po zgledu Marije Device. Napravite danes novo rožo: petnajst mladeničev, deklic se vas naj zbere . . vsaki dan zmolite eden desetič . . Marija vas bo veselo sprejela.

C. Neki misijonar: Gidroc, jezuit, je v svojih pridigah vedno priporočal molitev svetega rožnega venca; še orače in težake na polju spodbuja za to molitev. Pa ga je tudi sam prerad molil povsod; in vselej je zadobil zaželeno milost in pomoč od Matere božje. (Liebfrauentgarten 65, Nr. 14.). Mladi in stari, stopite sem k Mariji! obljubimo ji, da bomo čislo vedno seboj nosili, sveti rožni venec povsod radi molili, naj bi ljuba Mati božja tudi nam podelila vse milosti . . . pomoč v nadlogah in težavah . . . posebno pa pomoč ob naši smrtni uri. O ljuba Marija rožnivenška! daj živeti nam lepo — dozoreti za nebo. Amen.

Simon Gaberc.

Osemnajsta nedelja po binkoštih.

I. Visoka vrednost posvečujoče milosti božje.

Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.

Mat. 9, 2.

Kaj se vam zdi, predragi v Gospodu! kateri stan na tem svetu je najboljši? Kmet mi bo hitro odvrnil: naš gotovo ne, mi smo reveži po zimi in v poletji; malo pridelamo, pa še to moramo dati

Janovo l. 1893
Dinar 10/10. 1897

večinoma drugim, sami pa trpimo. Rokodelec mi odgovarja: naš stan je malone zadnji na svetu; dandanes se dela skoraj vse na stroje, mi pa ostajamo brez dela, brez zaslužka, brez kruha. Prodajalec mi zatrjuje: tudi nam ne cvetó rožice; ljudje so vbožni, nimajo denarja, da bi sproti plačevali, zato hočejo vse na upanje, mi pa ostajamo tudi kaj dolžni; torej ako nimamo posebne sreče, nam gre kmalu vse rakovo pot. Uradnik mi pravi: ako misliš, da je naš stan najboljši, si jo gotovo slabo pogodil; dela imamo mnogo, plača je še vedno premajhna, družina velika, kako hočeš, da je naš stan najboljši? Učitelj mi odgovarja: naš stan ni gotovo izmed najboljših, še dobrih ne; vsak dan 4—5 ur se ubijati z nevednimi glavicami gotovo ni prijetno, pa saj že pregovor pravi, da „kogar so bogovi črtili, so ga učitelja storili.“ No, pa duhovniški stan, ta bo gotovo najboljši! Saj ljudje mnogokrat govore: gospodom duhovnikom se dobro godi; lepo mirno živijo, pobožno molijo, ne manjka jim ničesa. Imeniten in svet je res duhovniški stan, zato pa tudi jako težaven; ako resno pomisli dušni pastir, da bode moral oster odgovor dajati Bogu neskončno pravičnemu za vse duše, ki so bile njemu dane na pašo, bi se marsikateri popraskal za ušesi, češ: ta odgovor pa ne bo lahak. No pa vsaj knezi, kralji, cesarji; ti imajo gotovo najboljši stan; saj stojé najvišje med ljudmi, vse se jim vklanja, vse jih časti! Vendar tudi ta ni najboljši stan, zakaj stara resnica je, da je mnogo boljše to prav storiti, kar drugi zapovedajo, kakor pa drugim zapovedovati, in kolikor več podložnikov ima vladar, toliko več ima tudi skrbi, toliko večja je njegova odgovornost. — Da, kateri stan na svetu je pa potem takem najboljši? To predragi, je stan posvečujoča milosti božje! Ta stan nam podeljuje Bog sam in sicer zastonj, tudi se v tem stanu najbolj gotovo pride do stalne sreče, ki daleč presega vse posvetne zaklade. Tudi ni treba družih stanov zapustiti, da se stopi v stan milosti božje, zakaj v vsakem stanu se more ohraniti tudi stan milosti božje, samo v stanu smrtnega greha ne, ta edini se ne strinja z milostjo božjo. Stan milosti božje je stan čiste vesti, ki z Bogom in sama s seboj v miru živi, to je oni presrečni stan duše, ki nima nobenega smrtnega greha, ki se je trdno oklenila krščanskega življenja ter vestno spolnuje svoje dolžnosti do Boga in do bližnjega. Kolika sreča da je čista vest, in nasproti kolika nesreča z grehom omadežana duša, nam kaže mrtvoudni bolnik v današnjem evangeliju. Nikar ne mislite, da ga je telesna bolezen tolikanj priganjala k Jezusu; meni se zdi, da pekoča vest je bila tista sila, ki

ga je k Jezusu vlekla s toliko močjo, da se dá na streho nesti (ker se mu zaradi prevelike množice ne more drugače približati), strop razmakniti in pred Jezusa položiti. Jezus, ki v srce vidi, je to vedel, zato mu najprej podá milost božjo rekoč: *Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi!* potlej mu šele podeli telesno zdravje. O da bi znali tudi mi tako ceniti neprecenljivo vrednost milosti božje! Visoko vrednost posvečujoče milosti božje hočemo tudi mi danes premišljevati v imenu Jezusa in Marije!

1. Cena, za katero smo si kako reč pridobili, mora biti primerna vrednosti pridobljene reči. Ako kupi kmet njivo, plača za-njo, kolikor se mu zdi vredna; ako kdo kupuje hišo, jo prej pregleda in ceni, koliko je vredna, in tako pri vsaki stvari. Iz cene reči se dá torej sklepati na njeno vrednost, tako tudi pri milosti božji. Kakšna pa, o kristijan, je cena milosti božje? Ti seveda nisi dal za-njo nič, zato ker sploh nič nimaš, da bi si mogel sam pridobiti posvečujočo milost božjo, tebi jo je Bog dal z a s t o n j, to se pravi: brez tvojih zaslug. Glej, česar pa ti nisi mogel, to je mogel nekdo drugi namesto tebe, česar si ti nisi mogel kupiti, to ti je kupil Jezus Kristus, Sin božji, naš Odrešenik! Prvemu človeku je Bog podaril milost božjo, a on jo je z grehom sam zapravil, nazaj dobiti pa je ni mogel sam, ampak je moral priti na svet Sin božji, da je ljudem zopet kupil zgubljeno milost. Koliko pa je dal Zveličar za milost božjo? Je mar za-njo prosil Boga? Še več. Je mar za-njo težko delal in se trudil? Še več. Je mar za-njo dal kupe zlata in srebra? Ne. Kaj je torej dal Jezus Kristus za milost božjo? Daroval je svoje življenje in prelil svojo predrago kri do zadnje kapljice na lesu križa! *Vedite*, pravi sveti Peter, *da niste odkupljeni za minljivo zlato ali srebro — ampak za ceno predrage krvi kakor neomadežanega Jagnjeta Kristusa neoskrunjenega.* (I. Petr. 1, 18.) Ali ni to dovolj visoka cena — kri in življenje včlovečenega Boga? Ako je pa toli visoka cena, kolike vrednosti mora biti milost božja, katero nam je kupil Jezus Kristus za to ceno! Necenljiva je presveta kri Sina božjega, necenljiva mora biti tudi vrednost milosti božje! In vendar kako malo pomislijo kristijanje na to ceno, na to vrednost ter tako lahkomišljeno zapravljajo milost božjo po svojih grehah! Kristus je za-njo dal svoje življenje, prelil vso svojo kri, in ti, grešnik, jo prodajaš za nič vreden denar, za posvetno čast, za kratko pregrešno veselje!

2. Hočeš mar še boljše spoznati visoko vrednost milosti božje? Premišluj dobrote, katere ti ta milost podeljuje. Prva človeka, Adam

1.) *Triglatelj*
in otrok božji.

in Eva, sta prišla iz roke božje vsa čista in brezmadežna, bila sta v stanu milosti božje. Kako prijateljsko se je Bog ž njima pogovarjal, kako lahko in rada sta ona na Boga mislila, o njem in ž njim se pogovarjala! Bog jima je bil kakor dobrotljivi oče, ona njemu ljuba otroka. Vse to je storila milost božja. Kolika čast, kolika sreča za nas, da se otroci Božji imenujemo in smo (I. Jan. 2, 3.) po milosti božji! Ti otrok božji, Bog tvoj oče, s katerim se smeš prijateljsko razgovarjati, ker gleda na-te z dopadenjem in radovoljno posluša tvoj glas, tvojo molitev, tvoje prošnje, tvoje tožbe. Da si prijatelj Boga in otrok nebeškega Očeta, glej kristijan, to je prva dobrota milosti božje!

2. Duša prebivališča
božje.

Pa Bog ni še s tem zadovoljen, da si ti njegov prijatelj in otrok, ampak milost božja stori našo dušo tako lepo, da hoče sam Bog v njej prebivati; to nam spričuje Jezus Kristus rekoč: *Ako kdo mene ljubi, bo spolnoval moje besede, in moj oče ga bo ljubil, in bova* (s sv. Duhom) *vred k njemu prišla ter pri njem prebivala.* (Jan. 14, 23.) Duša v stanu milosti božje je torej prebivališče trojedinega Boga, tempelj sv. Duha, ki jo navdihuje, podučuje, razveseljuje, tolaži in krepča, je sedež Jezusa Kristusa, ki v njej kraljuje, vodi njene misli, želje, besede in dejanja. — O ni čudno torej, da hudobni duh, ta zakleti sovražnik Božji, s toliko zavistjo in svojo satansko zlobnostjo preži na tako dušo, da bi jo obropal milosti božje, katera jo tako visoko povzdigne! — Kako krasno ozaljšane so sobe, v katerih prebiva mogočni posvetni vladar, kako dragocena je vsa oprava po teh sobah, koliko zlata in srebra in dragih kamenov se tu blišči! Pa kaj je vsa ta lepota, ta dragocenost proti lepoti in dragocenosti duše, v kateri prebiva Bog, vsemogočni kralj nebes in zemlje! Sveta Cerkev pozdravlja Marijo, prečisto Devico z besedami sv. pisma: Vsa lepa si, prijateljica moja! Pa zakaj vsa lepa? Zato, ker je bila milosti polna. Milost božja torej je dajala Mariji posebno lepoto, milost božja daje tudi duši krščanski posebno lepoto. Koliká mora biti vsled tega naša dolžnost, da skrbno varujemo ta dragoceni biser, da se ne zamaže, da se ne zgubi! Da je tvoja duša prebivališče božje in zavoljo tega neizmerno lepa, to, o kristijan, je druga dobrota katero ti podeljuje milost božja.

(Ko na jutro izide zlato solnce ter razlije nad vse kraje svoje milobne žarke, takoj zgine temna noč in vsaka stvar se lahko jasno vidi in razloči v tej svetlobi; pa tudi z nova oživi se vsaka stvar ter prične pogumno svoje delo. To, kar je solnčna svetloba v naravi, je milost božja v duševnem življenju; tudi ona razsvetljuje človeku um,

da prav spozna in loči dobro od slabega, da lahko in z radostjo premišljuje svete resnice, čudežna dela božja in svete skrivnosti, za katere se ne zmeni rada duša v stanu smrtnega greha, zato ker jih ne more umeti. Milost božja pa daje tudi duši neko novo življenje, deli neko posebno moč njeni volji, da se spoznanega dobrega tudi hitro in rada poprime, da vse življenje človekovo vravna po spoznanih resnicah in po volji božji. Zato občudujemo pri svetnikih toliko bistrost uma, če tudi se sami niso mnogo učili, in toliko gorečnost, kedar je bilo treba kaj storiti za čast božjo. Glej, kristijan, ta je tretja dobrota milosti božje, da ti razsvitljuje um in krepeča voljo.

(Kakor je pa *tisti, ki greh dela, greha suženj* po besedah sv. pisma, tako uživa kristijan v stanu milosti božje pravo prostost na svoji duši, kakor spričuje sv. Pavel rekoč: *kjer pa je Duh Gospodov, tam je prostost* (II. Kor. 3, 17.) Da, resnično prosta je duša le v stanu milosti božje, da se lahko dvigne iz te solzne doline do nebeških višav ter v prijateljskem pogovoru z Bogom uživa že tu na zemlji nadzemeljsko sladkost. Od tod prihaja, da se taka duša tako lahko potopi v premišljevanje božjih reči, da ima toliko veselje do molitve; od tod izvira oni rajski mir, ki mnogokrat odseva tudi na obrazu takega človeka, na katerem je razlita neka miloba, in dela tako prijeten pogled njegovega očesa; od tod izvira tudi ono veselje srca, ki se z besedami ne dá izreči, ki se pa zunanje razodeva v prijaznosti do vseh in v ponižni pokorščini do predstojnikov, v potrpežljivosti v nadlogah in v dejanjski ljubezni do bližnjega. Hočeš imeti primer o tem notranjem miru in veselju, ki biva v nedolžni duši? Poglej v milo oko nedolžnega otroka! Neki bogaboječ mož je imel navado reči: „Tri reči nam je pustil ljubi Bog še iz zemeljskega raja: zvezde, cvetlice in oko otroka.“ To so spomini onega presrečnega časa, ko sta prva človeka še bila v stanu milosti božje. Ta mili pogled otročjega očesa mar ni odsev notranjega miru in resničnega veselja, ki mu igra v srečo? Glej, kristijan, mir vesti in veselje srca je delo milosti božje.)

Poslušaj nadalje, kolike vrednosti za-te je milost božja gledé na tvoja dobra dela. Kristus nam tako-le govori: *Jaz sem trta, vi mladike; kakor ne more mladika roditi sadu, ako ne ostane na trti, tako tudi vi ne, ako ne ostanete v meni*. Ako hočeš torej, ljubi moj kristijan, prinašati sad dobrih del, je neizogibno potrebno, da si združen s Kristusom, da živi on v tebi in ti v njem; zakaj brez njega ne moreš nič dobrega, to se pravi: nič tako dobrega storiti, kar bi imelo pravico do plačila v nebesih. Katera pa, vprašam, je

tista vez, ki te druží s Kristusom, kaj stori tvojo dušo sposobno, da živi v njej Kristus? Glej, to je posvečujoča milost božja! Ako pa te milosti nimaš, tedaj si mladika odsekana od debla, tedaj ne moreš roditi dobrega sadu, tedaj vsa tvoja dobra dela nimajo pri Bogu prave veljave in nimajo pravice do plačila v nebesih. Ali spoznaš torej, kolike vrednosti za-te gledé na dobra dela je milost božja? Tolike vrednosti, da brez nje nič za večno življenje zaslužnega ne moreš storiti. O kako potrebno in koristno je torej za-te, da vedno živiš v stanu milosti božje, ako pa si jo z grehom zgubil, da jo hitro z resnično pokoro nazaj dobiš!

Slednjíč, predragi mi kristijanje, kar je za nas najvažnejše in edini pravi naš namen, to je zadnja dobrota, katero nam podeli milost božja, namreč raj nebeški. Ako se hočeš kam peljati po železnici, velja, da imaš vozni list, brez tega ti ni dovoljen vstop v železnični voz, ako ne v slučaju skrajne sile, ko ni več časa, da plačaš listek; a plačati ga moraš kasneje in še kazen po vrhu. Glej, tak listek, ki velja za vožnjo proti nebesom in za vstop v nebeški raj, je milost božja; to mora imeti vsakdo, ki želi po smrti v nebesih gledati večnega Boga. Tu pa ni nobene izjeme, kakor pri naših železnicah; kdor prestopi prag večnosti brez milosti božje, je tam ne more več kupiti; kazen za to zamudo bo sicer plačeval celo večnost, pa milosti božje ne bo dobil nikdar več! Ako pa zapusti duša svet v stanu milosti božje, tedaj se jej odprejo vrata svetega raja ali precej ali vsaj čez toliko časa, ko se je v vicah popolnoma očistila. Pomisli torej, kristijan moj, kolika je vrednost milosti božje, katera edina ti more odpreti vrata nebeška! Ako bi kdo živel osemdeset let v stanu milosti božje brez smrtnega greha, potem pa storil en sam smrtni greh ter zgubil milost božjo ter bi v tem žalostnem stanu nespokoren umrl, njemu so na večno zaprta vrata svetega raja; ako bi pa kdo skozi celo življenje do smrtne ure v smrtnem grehu živel, o smrtnej uri pa se po neskončnem usmiljenju božjem spokoril in dobil milost božjo ter v njej tudi umrl, on je vekomaj rešen. Seveda ni lahko mogoče, da, kdor vedno pobožno živi, brez milosti božje umrè, in še težje, da, pravi čudež je, ako se kdo na smrtni postelji resnično spokori potem, ko je prej celo življenje bil v grehu; vendar neovrgljiva resnica je in ostane, da brez milosti nikdo v nebesa priti ne more. — Ali spoznaš torej, kristijan moj, visoko vrednost te milosti? Ozri se v nebo ter pomisli, kako neskončno veselje ti je tam pripravil dobrotljivi Bog, ako ostaneš zvest v njegovi milosti! Saj ti zatrjuje sv. apostol Pavel, da *oko ni videlo, uho ni slišalo, in*

srce človeško ni občutilo, kar je pripravil Bog njim, ki njega ljubijo t. j. ki v milosti božji živé in umró. Kaj hočeš lepšega, kakor gledati neskončno lepega Boga? Kaj prijetnejšega, kakor prebivati v družbi Marije Device, angeljev in svetnikov? kaj si želeti boljšega, kakor biti prost vseh nadlog na duši in telesu? kaj veselejšega, kakor vedeti, da to neizmerno veselje ne neha nikdar! Glej, vse to dobiš po milosti božji, ako jo ohraniš do konca. O res, neskončna je vrednost milosti božje, ki nam daje pravico do sv. nebes! In vendar, kako lahkomišljeno zapravljajo mnogi kristijanje to milost in ž njo pravico do sv. raja! Nespametno je po naši misli ravnal Ezav, ki je za malo lečinega soka prodal bratu Jakobu pravico prvorojenstva; pa koliko nespametneje ravnajo oni kristijanje, ki za mnogo manj vredno stvar, nego je bil ta lečin sok, prodajajo z grehom pravico do sv. nebes!

Predragi v Gospodu! ali sedaj verjamete, ali ste prepričani, da je posvečujoča milost božja res velike, da, največje vrednosti za nas? Cena, za katero nam Bog to milost deli, je presv. kri Jezusa Kristusa, do zadnje kapljice za nas prelita na sv. križu. Dobrote, katere nam po tej milosti prihajajo, so necenljive: po njej smo prijatelji in otroci božji, naša duša, prekrasno ozaljšana s to milostjo, je resnično prebivališče trojedinega Boga; ta milost nam razsvitljuje um, kreпча voljo, daje pravo prostost, mir vesti, veselje srca in dobrim delom pravo vrednost, slednjič nam odpira vrata nebeškega raja. Ako pre-mišljuješ, o kristijan, vse te dobrote, ali nisi prisiljen s knjigo modrosti priznati, da *ti je vse dobro prišlo ž njo*, namreč s posvečujočo milostjo božjo, kakor po modrosti božji, o kateri se govori na tem mestu? Ta od Boga ti podeljena milost torej edina te more resnično srečnega storiti na tem in onem svetu; zakaj se tako malo ali nič ne potru-diš, da si jo ohraniš ali pa, ako si jo zgubil, da jo nazaj dobiš? Ko sta Marija in Jožef v Jeruzalemu zgrešila Jezusa, iskala sta ga z veliko žalostjo in skrbjo tri dni, dokler sta ga našla. Ti o kristijan, si po grehu zgubil milost božjo in po njej Jezusa, pa tebi ni treba treh dni, da nazaj dobiš, kar si zgubil; glej, v zakramentu sv. Pokore ti je vedno na ponudbo milost božja, dovolj, da se odkritosrčno in skesano svojih grehov obtožiš, in za to gotovo ni treba niti treh ur, dovolj je nekoliko minut; glej, tako lahko sredstvo ti je dal Zveličar, ki pozna našo omahljivost in slabost, da ti po njem deli svojo milost, brez katere ne moreš rešiti svoje duše. Koliko se je trudil mrtvoudni bolnik, da je pri Jezusu dobil odpuščenje in milost božjo; nosilce je najel, da so ga prinesli, morebiti prav od daleč, dal se je na streho

nesti. Ti pa tako lahko prideš do spovednice in zopet zadobiš dušno zdravje! Posluži se torej, kristijan moj, rad in pogostoma, kedarkoli je potreba, tega zakramenta, da si milost božjo dobiš in ohraniš. Da se pa v nji tembolj utrdiš, glej, na ponudbo ti je drugi, najsvetejši Zakrament, kjer se tvoja duša nasituje z mesom in napaja s krvjo Jezusa Kristusa, da more potlej zvesto hoditi po poti pravičnosti, kakor je mrtvoudni vstal in hodil! O kaj vse je storil za-te nebeški Zveličar, da reši tvojo dušo večnega pogubljenja. O kristijan! nikdar se ne bodeš mogel izgovarjati, da ti ni bilo mogoče ohraniti milosti božje, ker zakramenta sv. Pokore in presvetega Rešnjega Telesa ti bosta pričala, da je tvoj izgovor prazen. Hiti torej, ljubi moj kristijan, hiti, da nazaj dobiš po smrtnem grehu zgubljeno milost v dobri spovedi, potem pa čuvaj jo kot najdražji zaklad, ki ti bođe enkrat odprl vrata svetega raja, da Boga vekomaj hvališ za posvečujočo milost božjo! Amen.

J. Slavec.

2. Greh : zapaha nebeških vrat.

Gospod vas bo potrdil do konca,
da bote brez greha v dan prihoda
Gospoda našega Jezusa Kristusa.

(I. Kor. 1, 8.)

A. 1. Svet je solzna dolina. Nadloge, težave tlačijo slehernega človeka . . . starčke; pa tudi mladina se joče, kakor nam to spričuje današnji sveti evangelij. (Mat. 9, 1—8.) Bolnik mrtvouden, protinast . . . grozna bolezen . . . Prinesejo ga . . . Jezus ga ozdravi . . .

2. Človeka srce tukaj ne najde popolne sreče ali zadovoljnosti. Milo gledamo v nadlogah v nebeške višave; v žalosti obračamo svoje kalne oči po večnem veselju, katero nam je Jezus zaslužil, in nam ga bo tudi podelil, ako vedno lepo Bogu služimo, in se zmiraj varujemo greha. Na to merijo besede sv. apostola Pavla v današnjem listu, ko piše: *Gospod vas bo potrdil do konca, da bote brez greha v dan prihoda Gospoda našega Jezusa Kristusa.*

3. Torej brez greha moramo živeti do konca, ker nesrečni greh nam zapahne ali zapre nebeška vrata pred nosom. Grešnih mladeničev je mnogo, ki si s svojimi hudobijami nakopajo bolezni . . . Grešnih ljudi je prav obilno, ki si zaslužijo časno in večno kazen za svoje prestopke. Zato je moja dolžnost, da vam danes govorim o grehu, ki nam pred nami zapira nebeška vrata. Poslušajte me, ljubljeni poslušalci, ki poželujete po sv. nebesih: Greh je zapaha nebeških vrat.

B. 1. Popotnik se v tuji deželi milo ozira po svoji ljubljeni domačiji, očetovski hiši, domačih livadah . . . Srce ga vleče vedno domov. Le kristijan rad pozabi svojega nebeškega doma; ali pa bi rad s seboj nesel vso nesnago greha. Premnogi se namreč greha nič več ne sramujejo, ne bojijo. Kaj pa tudi je, če grešim . . . No! če drugega res nič ni, to je gotovo, da si z grehom nebeška vrata pred nosom zapahneš . . .

To ti pravi *a*). pamet tvoja, če je še kaj zdrave imaš. — Saj greh razžali Boga . . . kako se boš torej pri Bogu veselil? — Greh te loči od Boga . . . vedno nadalje propadaš . . . Kako hočeš neki v nebesa priti, ako pa vedno nazaj laziš? — Greh ti v nebesa ne pusti, govori *b*). Bog — pri preroku Izaiju: *Vaše hudobije vas ločijo od vašega Boga, in vaše pregrehe skrivajo pred vami njegovo obličje.* (Iz. 59, 2.) Greh nebeška vrata zapahne, uči nas *c*). Jezus v priliki nespa metnih devic, ki so trkale in ružile na vrata, ženin jim pa odgovori: *Resnično, povem vam, ne poznam vas.* (Mat. 25, 12.) Tako trdijo tudi *d*). apostoli. Sveti apostol Janez popisuje nebesa kakor lepo, svetlo mesto, kjer se izvoljenci Božji veselijo poleg Jezusa; ob koncu pa reče: *Nič omadežanega ne vvide v nja, tudi nič, kar gnusobo dela in laž, ampak le tisti, ki so zapisani v Jagnjetovih bukvah življenja.* (Raz. 21, 27.) Le kdor je brez greha in v pobožnosti stanovit en do dneva, ko bo Jezus, sodnik prišel, tistemu se bodo nebeška vrata odprla. Tako nas uči sv. apostol Pavel: *Gospod vas bo potrjeval do konca, da bote brez greha v dan prihoda Gospoda našega Jezusa Kristusa.* (I. Kor. 1, 8.) O ti nesrečni greh, ki mi hočeš nebeška vrata zadelati; zapustimo ga, da nas ne pogubi! Zato me še poslušajte, povedati vam čem, kako se greha rešimo, ali:

2. kako nebeška vrata odpremo. — Današnji sveti evangelij kaže nam protinastega in grešnega mladeniča . . . pred Jezusa so ga prinesli, mu grehe odpusti, ter ozdravi . . . Koliko nosačev je bilo, sicer sveti evangelist ne omeni; brž štirje. Glej, grešnik! tudi tebe štirje nosači prinesejo k Jezusu, ki ti grehe zbrise, in za nebesa ozdravi! Ti pa so *a*). izpraševanje vesti, ki je za odpuščenje grehov v prvi vrsti najbolj potrebno. Dokler namreč v en dan — brez pomislika — živiš, ne spoznaš greha, ga tudi sovražil ne boš. Ko pa začneš svojo vest pregledavati in vidiš obilno grehov, te bo začela žgati in peči, kakor žareči ogenj, ki ga radi zahitimo iz roke. Vsak grešnik, ki se svoje hudobije rešiti hoče, mora storiti po zgledu kralja Ezekija, ki k Bogu zdihuje govoreč: „Vpričo tebe

bom premišljeval vsa svoja leta v bridkosti svoje duše." (Iz. 38, 15.) Vsak večer premišljavaj svojo vest.

β) O b ž a l o v a n j e je za odpuščenje grehov zelo potrebno. — Dokler se grešnik smeje, v peklo hiti. Treba je jokati, da si Jezusa zapustil, in žalovati, da si nebesa zapravlil, in peklo zaslužil. Tako je žalovala grešna Magdalena.

γ) S p o v e d je tretja pogodba za odpuščenje grehov; tirja jo Bog, jo zahteva Jezus, jo zapoveduje sveta Cerkev. Brez spovedi ni odpuščenja, dokler še moreš govoriti! Le ko boš mrtvouden tudi ti ležal na odru, in svojega jezika več rabiti ne boš mogel — bodo se ti tvoji grehi odpustili brez spovedi (v sv. poslednjem oljenju); ali vsaj v popolnem kesanju, drugače pa ne! Ti moraš svoje grehe izpovedati, ali se jih zatožiti. Potem ti božji namestnik tolažljivo porečejo: *Zaupaj, sin! odpuščeni so ti tvoji grehi.*

δ) S k l e p je neobhodno potreben za odpuščenje naših grehov; je pa resnična volja se poboljšati, in nič več ne grešiti. Naj velja, karkoli hoče, smrtnega greha za celi svet več ne storim — to je geslo ali ravnilo spokornika. Varoval se bom greha, in pokoro delal za storjene hudobije, tako govori pravi spokornik. — Tako je Jezus mladeniču veleval: „Vstani, vzemi svojo posteljo, in idi na svoj dom.“ Mladenič pa je ubogal, vstal, in je nesel — za pokoro — svojo posteljo domov.

C. Mladenič mrtvouden pred nami . . . še večji revež si ti, mladenič, v grehih . . . še večja sirota si ti, deklica, v smrtnem grehu . . . v največji nevarnosti pa je grešni bolnik, starček, ker je blizo smrti, pa si s svojimi grehi nebeška vrata zapre . . . Odpravimo greh . . . Bližajmo se Jezusu . . . „Gospod vas bo potrdil do konca, da bote brez greha v dan prihoda Gospoda našega Jezusa Kristusa!“ Amen.

Simon Gaberc.

Obletnica posvečevanja cerkvâ.

I. Naš dobiček v cerkvi.

In Cahej je zlezel na divje figovo drevo, da bi Jezusa videl; ker tam je imel mimo iti. Luk. 19, 4.

Drevo, na katero je zlezel Cahej, bilo je zanj nad vse srečenosno in izveličavno drevo. Zakaj raz drevo je mogel videti Jezusa, pa tudi Jezus se je nanj ozrl milostno ter ga vslušal. Na Cahejevo

grešno srce je vse to vplivalo tako blagodejno, da se je pokesal svojih grehov in popolnoma spreobrnil. Pač se je Cahej, kolikokrat je šel mimo tega drevesa, hvaležno ozrl nanj ter zaklical: „Blaženo drevo, po tebi je moji hiši izveličanje došlo!“

Preljubi v Kristusu! Kdo izmed nas bi ne hitel na tako drevo, ko bi vedel le zanj, na drevo ali na kraj, kjer bi mogel imeti toliko dobička, kakor si ga je bil napravil cestinar Cahej? Da, gotovo, ko bi bilo tako drevo ali tak kraj v sveti deželi Jali pa še dlje, splačalo bi se, da bi vsi šli iskat ga ter tjekaj prebivat.

Pa ni nam treba tako daleč, ni nam treba v druge dele sveta potovati, ostanimo le v domači deželi. Saj ima vsaka fara po eden ali več tacih izveličavnih krajev. In tak kraj, poln blagoslova in sreče, imenujemo cerkev. Glejte, v Bogu posvečeni hiši more se videti in okusiti vso Jezusovo milost, kakor jo je občutil cestinar Cahej. In ravno na Caheju vam pokažem, koliko dobička si pridobitisti, kdor večkrat in pobožno prihaja v cerkev. Govorim v imenu Jezusa, našega usmiljenega Izveličarja.

Cahej na drevesu in mi v cerkvi smo si 1. v tem podobni, da je on videl Jezusa in mi ga tudi vidimo.

Raz drevo je videl Cahej Jezusa Kristusa in h krati še nekaj drugzega, česar poprej še ni nikdar spregledal. Sprevidel je namreč ničevost vsega posvetnega in zato je potem svoje bogastvo malo cenil ter ga razdelil. Ob enem pa se je njegovo srce vzdignilo kviško ter začelo hrepeneti po nebeških blagih. Nekako tako se mu je torej zgodilo, kakor človeku, ki pride na višavo, kjer se mu to, kar je nad njim, vidi večje, to pa, kar je pod njim, na tleh, vidi se mu manjše.

Tako tudi mi v cerkvi spoznamo Gospoda Boga in njegove blagre vse natančniše, kakor drugod.

Pred vsem ugleda verno oko katoliškega kristijana telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa v zakramentu sv. rešnjega Telesa, če tudi se mu to kaže le v pedobi. Občuduj, kristijan, Jezusovo neskončno ponižnost in ljubezen do revnega človeštva!

V cerkvi ugledamo Jezusa tudi v vseh skrivnostih njegovega življenja in trpljenja. To pa najprej pri sv. maši, kjer se ponavlja na nekrvav način Jezusova daritev na križu. Le spremljaj ga v duhu od vrta Gecemani pa do gore Kalvarije in živo ti bo stalo Jezusovo odrešilno delo pred očmi.

V cerkvi vidi Jezusa tudi tisti, kdor pazno posluša božjo besedo. Iz popisovanja svetih evangelistov in iz razlage sv. pisma vidi v duhu, kako je bilo v uboštvu rojeno božje Dete, vidi, kako mora v mladosti bežati pred grozovitimi preganjalci, vidi, kako Jezusa hinavski farizeji skušajo, vidi pa tudi, kako ga verna množica posluša in časti zaradi njegovih čudežev.

V cerkvi torej, kjer smo ločeni od posvetnih opravkov, v hiši božji, vidimo Jezusa veliko ložje, kot zunaj njegove lastne hiše.

Brez dvoma je sveti puščavnik Anton večkrat poprej slišal ali bral Kristusove besede: *Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim in hodi za menoj* (Mat. 19, 21.); toda še-le potem ga je ta nauk do dobrega pretresel, ko ga je slišal v cerkvi. Tako se bere v njegovem životopisu. (Brev. 4. lect.)

In kakor je nadalje Cahej dobil na drevesu tudi druge misli o bogastvu, tako nas tudi v cerkvi in posebno pri službi božji vse opominja na to, da so le dušni zakladi, dobra dela in čednosti, večno izveličalna.

2. Na Caheju opazimo drugič to, da je tudi njega Kristus videl. Milostljivi pogled Izveličarja na Caheja bi bil gotovo izostal, ko bi Cahej ne bil zlezal na vzvišeni kraj ter bil ostal med množico. Le o Caheju in nobenem drugem, ki so stali na tleh, pristavlja sv. Lukež, da je Jezus gori pogledal in ga je videl.

Na enak način se ozira Bog milostljivo tudi na tiste kristijane, kateri pogosto in s pobožnim srcem prihajajo v tempelje božje. O Salomonovem tempelju je rekel Bog, da ostanejo njegove oči in njegovo srce ondi vse dni (II. Kron. 7, 16.), koliko bolj gleda in posluša Bog molitev tistih, ki se zbirajo tam, kjer se daruje, kjer prebiva sam Sin božji zares in resnično. Pri sveti maši, pri tej najdragocenejši daritvi, kar se jih je darovalo od daritve Melkizedekove pa do klavnih in žgavnih darov v Jeruzalemu, pri tej najsvetejši daritvi ozira se nebeški Oče na pobožnega kristijana tako, kakor se je ozrl nekdanj evangeljski oče na svojega izgubljenega sina, ali tudi tako, kakor je Kristus pogledal Petra na Kajfovem dvorišču. Seveda je treba biti pri celi sveti maši in nobenega poglobitnih delov iz zanikrnosti ne zamuditi. Taka zamuda se ne dá popraviti ob delavnikih, kakor bi kdo mislil. Zakaj cerkvena dolžnost, pri celi sv. maši biti, je vezana na gotove dneve.

Caheja so videli tudi učenci Jezusovi in sprejeli so ga v svojo družbo. Glejte, predragi, tako bodo tudi na vas, kateri radi hodite v cerkev, bolj pozorni sv. angelji in patroni raznih cerkvâ, ljubili vas

bodo ter prosili nebeškega kralja, da tudi vas sprejme v svoje spremstvo.

3. Cahej je hotel Jezusa videti in spoznati. In vse to se je tudi zgodilo. Jezus je šel v njegovo hišo in bil Cahejev gost. To je tretji dobiček, ki ga je imel Cahej od tega, da se je podal na vzvišeni kraj.

Tako tudi Bog rajši usliši tiste, ki ga molijo v cerkvi. Kakor je namreč molitev navezana na gotovo obliko, tako je tudi na gotov kraj. Jezus je sam učil moliti „oče naš“, pa hodil ga je molit rad na samotne kraje, da bi bil bolj oddaljen od posvetnega hrupa.

Sicer je rekel nekda: *Ti pa, kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri in moli svojega Očeta na skrivnem.* (Mat. 6, 6.) Toda opomniti je treba, da je Jezus to govoril v nasprotju s hinavskimi farizeji, kateri so se po shodnicah in po voglih hoteli skazovati kot najpobožniši izmed Judov.

Jezus pa je zatrdil tudi tole: *Kjer sta dva, ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.* (Mat. 18, 20.) Če ima torej molitev dveh ali treh pobožnih že toliko moč, koliko več more pričakovati od Boga cela vas ali fara zbrana k skupni molitvi.

Še bolj, kakor o starem tempelju, velja torej beseda Gospodova gledé naših cerkvâ: *Moje oči bodo odprte, in moja ušesa bodo nastavljena molitvi tega, ki moli na tem mestu.* (II. Kron. 7, 15.)

4. Cahej je na drevesu svoje mišljenje spremenil, se pokesal svojih grehov in prejel odpuščanje od Gospoda. To je bil četrti dobiček, pa je tudi kristijanov v cerkvi.

Marsikatera reč se nahaja v hiši božji, katera nagiba človeka k pokori in pobolšanju. Blagoslovljena voda n. pr. zbrisuje male grehe, kakor uči sv. Tomaž Akv. Podobe in petje in zvonjenje, vse to povzdiga srce človekovo kvišku. In med podobami in rezbami, katera je najbolj ganljiva v vsaki cerkvi? Kristus, Odrešenik sveta, pribit na križ in trpeč za naše, ne za svoje grehe. Na to podobo obračaj, o grešnik, svoje oči, ta pogled gnan k srcu, mora pretresti tvojo dušo!

Sv. Pavel puščavnik je videl iti v cerkev necega človeka, ki je bil ves črn in grozen in vlekli so ga peklenski duhovi. Angelj varuh njegov pa je od daleč jokaje šel za njim. Pozneje je videl sv. Pavel taistega človeka priti iz cerkve. A sedaj je bil ves bel in svitel in ob strani mu je korakal njegov angelj, hudobni duhovi pa so od daleč tulili za njim.

Če se v sklepu zopet ozremo na Caheja, moramo se vprašati: Kateri pa je bil dobiček vseh dobičkov, ki ga je takrat našel, ko se je pogovarjal z Jezusom? Odgovor na to nam dá sveti evangelist: *Danes je tej hiši izveličanje došlo.* Tako je rekel Jezus skesanemu Caheju. K izveličanju torej je bila vsled tega poklicana hiša Cahejeva in on ž njo vred.

Tudi nas čaka večno izveličanje, ako bomo radi in pobožno obiskovali hiše božje.

Priprost pastir sliši nekda v pridigi, da je treba proti nebeškemu kraljestvu hoditi kar naravnost ne oziraje se niti na desno, niti na levo. Gré torej, želeč priti kar v nebesa, naravnost po potu in pride v cerkev premonstratenskih redovnikov. Ko vidi menihe v belih oblekah, misli si, da je že našel nebeško kraljestvo, kjer se angelji sprehajajo. Ogovori ga mnihov nobeden. Še-le zvečer mu velé iti iz cerkve. Čudi se močno, kako da mu angelji ukažejo kaj tacega in brani se iti, češ, da mu je tukaj prav dobro. Prenóči tedaj v cerkvi, in glej: po noči pridejo res nebeški angelji k njemu ter mu prinesó jedil. Sedaj je še-le prav potrjen v svojem mnenju, da je res v nebesih, in še manj ga je bilo spraviti iz cerkve. Menihi prepričavši se na lastne oči, kaj se godi s pastirjem, sprejmó ga v svoj red, v katerem kmalu potem sveto umrje.

Predragi v Kristusu! Akoravno nam angelji v cerkev ne donašajo telesnih jedil, kakor temu pastirju, vendar donašajo ti poslanci božji od nebeškega kralja obilno dušnih milosti, pa tudi v časnem oziru nas Bog rad usliši, če je le naša prošnja njemu v čast in naši duši v izveličanje. Največja milost pa, ki si jo moremo v cerkvi izprositi od Boga, je srečna zadnja ura, milostljiva sodba in sveta nebesa, kar nam Bog vsem dodéli! Amen.

Valentin Bernik.

2. Nebeški vratarji.

Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva. (Mat. 16, 19.)

A. 1. Koliko veselje je užival Cahej poleg Jezusa . . . (Luk. 19, 1—10.)

2. Ta zgodba je zelo primerna za posvečevanje cerkve ali njene obletnice, ker stopil je ljubi Jezus takrat med nas, tukaj vedno prebiva, tolaži, razveseljuje in nas pripravlja na tisto nebeško veselje,

katero nam sv. Janez tako lepo opisuje: *Bog bo zbrisal vsako solzo iz njihovih oči in smrti ne bo več; tudi ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine ne bo več.* (Raz. 21, 4.) Oj vesela nebesa!

3. Vendar pa si neumni grešnik nebeška vrata sam zapahne — s svojimi grehi. Ako hočeš, da bi se ti nebeška vrata še kdaj odprla, moraš si poiskati tistega, kateremu je rečeno: *Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva.* (Mat. 16, 19.) Moramo si, pravim, poiskati nebeškega vratarja. Poslušajte me torej, ljubljeni kristijani, ki bi radi uživali nebeško veselje — pa vas grehi težijo, ovirajo . . . pazljivo me poslušajte, danes vam naznanim: *Nebeške vratarje.*

B. Jezus nam danes nebesa opisuje kakor neko veselo, veliko večerjo ali obed. (Mat. 22, 1—14.) Nekateri so se izgovarjali, pa ko so bili že zvezani in v ječo vrženi, bi gotovo radi bili ubogali in šli k pojedini. Tako se godi še zdaj, ljudje premalo porajtajo za nebesa . . . Nekateri nič ne skrbijo, in še vabitelje psovajo, obrekujejo, in tako tudi nje čaka grozna ječa žarečega pekla!

Srečen pa bo grešnik, ki se v pravi dobi prebudi, svoje grehe spozná, ter si poišče prijatelja, ki mu v nebesa pomaga, ali nebeška vrata odpre.

1. Prvi nebeški vratar je: Jezus sam! Od Adamovega greha sem so nebesa bila zaprta . . . Jezus pride iskat in zveličavat vse, kar je bilo zgubljeno . . . vsem je zveličanje došlo . . . Zadolžnico greha je raztrgal. Prav lepo Jezus to farizejem razlaga (Jan. 10, 1—16.): *Resnično, povem vam: Kdor ne gré skozi vrata v ovčarnico, ampak se splazi drugod, tisti je tat in tolovaj* (v. 1.). *Jaz sem vrata: Ako kdo skozi mene pride, bo zveličan, in bo vhajal in izhajal, in bo pašo našel* (v. 9.). *Imam še druge ovčice, katere niso iz te ovčarnice, tudi tiste moram pripeljati in bodo moj glas poslušale in bo ena ovčarnica in en pastir* (v. 16.).

Jezus pa je tudi resnično odpiral nebeška vrata: Mrtvoudnemu: „Odpuščeni so ti tvoji grehi“ (Mat. 9, 2.). Grešni Magdalen (Luk. 7, 48.) Ali pa Caheju (Luk. 19, 1—10.)

Ta vratar nebeški je odšel od nas v nebesa, pa je postavil namestnika svojega na zemlji, ter mu je dal nebeške ključe.

2. Drugi nebeški vratar so: P a p e ž. Oni so redni naslednik sv. Petra, katerega je Jezus izbral za poglavarja svoji cerkvi, ter mu je dal vso oblast. Ta je bil tisti srečni mož, kateremu je Sin božji rekel: *Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva; in karkoli boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na*

zemlji, bo razvezano tudi v nebesih. (Mat. 16, 19.) Sv. Peter je bil postavljen za nebeškega vratarja, in njegovi tovariši, drugi apostoli, so mu pa pomagali duše zveličavat po naročilu Jezusa, ko jim je rekel: *Sprejmite sv. Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni.* (Jan. 20, 22—23.)

Sedajni papež, nebeški vratar, so Leon XIII. — Oni združeni z vsemi škofi vsega sveta vladajo Kristusovo cerkev, ter odpirajo grešnikom vrata nebeška. Čudežni mož so sv. oče: njihova učenost je nadčloveška, njihova vstrajnost nebeška: vse jih občuduje. Hudobneži pa jih itak sovražijo in preganjajo. Papež pa molijo za nje; jih učijo, svarijo, k pokori vabijo, da bi še tudi hudobnežem odprli vrata nebeška. Delijo še celo svete odpustke, in tako tudi vernim dušam odpirajo nebesa.

3. Tretji nebeški vratar so mašnik — tvoj navadni dušni pastir — in vsi spovedniki, katere je ljubi Jezus po vsem svetu razposlal (Mat. 28, 20.) ter slehernemu rekel: *Tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva.* (Mat. 16, 19.) *Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni.* (Jan. 20, 23.) Sicer je res, da so nekateri grehi pridržani papežu, drugi pa škofu; pa v smrtni nevarnosti imajo navadni spovednik ravno tisto oblast, kakoršno imajo rimski papež, da morejo največjemu grešniku vse grehe odvezati in mu še v smrtni uri nebeška vrata odpreti! Ni ga greha na svetu, katerega bi ti odvezati ne smeli, če le ti obžaluješ in imaš trden sklep, življenje popboljšati, greh zapustiti, škodo popraviti . . .

C. Ljubi moji! O nebeških vratarjih sem vam danes govoril, pa ne zato, da bi vas spodbujal mašnike častiti in spoštovati, ker to vsak pošten kristijan samotež stori — temuč učil sem vas, da so duhovniki — spovedniki nebeški vratarji, naj bi jih prav pogosto poprosili za sveto odvezo. Kakor je očitni grešnik Cahej urno splezal . . . tekel k Jezusu, in dobil odpuščenje grehov . . ., tako tudi ubogi grešnik, — ko te butara grehov teži, in večno pogubljenje plaši, ti teci k božjemu namestniku v spovednico, zatoži se svojih grehov, in dobil boš sveto odvezo. Stôri to zdaj, dokler si zdrav, da boš vreden v svoji bolezni in smrtni uri poklicati spovednika, naj ti vrata odprejo, da bi tudi tvoji duši zveličanje došlo, enako kakor spokornemu Caheju. Amen.

Simon Gaberc.

Dvajseta nedelja po binkoštih.

I. Sv. popotnica.

v Janovan 23. apr. 92

Gospod, pojdi doli, predno moj
sin umrje. Jan. 4, 49.

Ne vem, kaj bi danes v sv. evangeliju bolj občudovali, ali očetovo ljubav, ki jo je gojilo njegovo srce do svojega sina v Kafarnavmu ali pa Gospodovo naklonjenost in dobroto. Sin bolan vzdihuje na smrtni postelji, vsak čas pričakuje zadnje ure, le še malo časa in zamenjal bode smrtno postelj s hladnim grobom. Očetu, videčemu sina s smrtjo se borečega, hoče velike notranje žalosti in bolesti srce počiti. Ne vé, kaj bi storil, toda očetovska bolečina in ljubezen mu ne dasta miru, vstane, ter gré — kam? K Jezusu po pomoč.

Krščanski stariši, kak prelep izgled ljubezni in skrbi vam daje ta dobri skrbni oče! O da bi tudi vi v zdravih in bolnih dnevih jednako temu kraljiču skrbeli za telesni in duševni blagor otrok svojih.

Kaj pa mili Jezus stori na očetovo prijazno prošnjo? On sam, Učenik svete prave ljubezni, on, Bog ljubezni, zrè z radostjo na to očetovsko ljubav, ki jo goji v srcu do svojega bolnega sina, ter usliši njegovo prošnjo rekoč: *Pojdi, tvoj sin živi.* (Jan. 4, 50.) Tako govori Sin božji, in zgodilo se je po njegovi vsegamogočni besedi. Umirajoči sin je bil pri tej priči ozdravljen, vstal je ter hitel v naročje veselega očeta.

Predragi kristijan, ako danes ali jutri prideš na smrtno postelj, ali moreš upati, da bo tudi Jezus nad teboj tak čudež storil, kakor nad tem sinom v Kafarnavmu? Tega nikar ne pričakuj. Da bi ti le Jezus vsaj to veliko milost skazal, da se ti prenese v prisveti popotnici za odhod v večnost. O da bi pač takrat k vsem prišel, da bi bil nam močna in krepka hrana na težavni poslednji poti!

Zatorej hočemo danes to veliko milost, ki nam jo Jezus ponuja na smrtni postelji v presveti popotnici, premišljevati; pokazal vam bodem 1. Da ena prvih in največjih milost božjih na svetu je ta, da se bolnik pravočasno previdi s sv. popotnico. 2. Nasprotno pa čaka jako težaven odgovor pred sodnjim stolom onega, ki po lastni krivdi nepreviden pride v večnost.

Ljubi Jezus, ki tolikrat želiš v našem življenju v srca naša priti, da si jim močna jed in pijača, bodi tudi v zadnjem trenutku našega življenja tečna hrana in močna pijača našim dušam! Bodi ti zdaj v življenju, ob smrti in v večnosti naš Bog, naše vse!

I. Danes govorim o smrti postelji, postelji joka in bolečin; tej se pa nihče izogniti ne more, prej ali slej vsak izmed nas leži vzdihajoč na nji in takrat se spolnijo besede preroka Izaije: *Oskrbi svojo hišo, ker ti boš umrl in ne boš živel.* (38, 1.) Na smrti postelji, kaj meniš kristijan, kaj bom jaz ali ti, kaj bo vsak najbolj želel, najbolj potreboval? Ali ne Jezusa, da pride k njemu v zadnji popotnici za odhod v večnost?

Njega, da, le njega vsaka duša potrebuje in to je za njo prva in največja milost od našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je ni zasluzila, da sam v presveti popotnici se do nje poniža, k nji pride.

1. Kaka čast, kaka sreča je zares nam došla, da Jezus Kristus, sam Sin božji, ne samo tolikokrat v življenju k nam pride pod podabo angeljskega kruha stanovat, temveč hoče in želi še na smrti postelji biti naše krepčilo, naša bramba v presveti popotnici. Jezus najljubeznivši hrani se v tabernakelju ljubezni pod neznatno podobo kruha nam v dušno jed, enako kruhu hranjenemu v skrivni zavezi in zakaj? Da more večkrat med letom nas obiskati in slednjč ob večeru našega življenja kot dušni zdravnik se približati. V tem pa on ne pozna nikakega razločka. Po rokah mašnikovih nese se ravno tako beraču v slamnato revno bajtico, kot kralju v prekrasno palačo; v presv. popotnici je vsem brez razlike tečna hrana trpeči duši, tu je Bog tolažbe ob zadnji uri zemeljskega življenja. O kaka sreča, kaka čast za te, umirajoči kristijan! Poglej, sam Jezus, Bog in človek, te na smrti postelji obišče, on sam se ti ponudi v tisto prečudno hrano, po koji postaneš močan in krepak za nepoznano pot v večnost, on sam ti je vodnik do svojega nebeškega Očeta.

2. Elija, veliki pobožni prerok, je videl v svoji duplini, kjer je prebival, za trenotek Boga Gospoda mimo iti in sveti mož je bil veselja tolikanj prevzet, da je klical: „Gospoda sem videl!“

Veliko bolj srečni mimo njega smo še-le mi v življenju in ob smrti. Kakor je bila za nas velika sreča, da smo Jezusa tolikokrat ne le samo videli pri angeljski mizi, ampak tudi večkrat v svoja srca sprejemali, ravno tako je nepopisljiva sreča bolniku, da, predno oči svoje svetu zaprè, še vidijo Jezusa, da umirajoči sam ga sprejme

v svoje srce, takorekoč objame Boga ljubezni v presveti popotnici; o presrečen zares!

3. Učenca našega Gospoda šla sta v trg Emavs. Pridružil se jima je sam Jezus, pa ona dva ga ne spoznata. Pride večer. Jezus se dá preprositi, gré ž njima v hišo, pri večerji prelomi kruh ter zgine spred njunjinih oči. Kako srečna sta bila ta dva učenca, ali koliko srečnejši smo še-le mi kristijani po Jezusu, ki v presveti popotnici k nam dohaja! Glejte, takrat ne bode Jezus samo na naši strani kot pri teh dveh učencih, ampak v naših sreih stanujoč bo skupno naš tovariš, naš sodnik in spremljevalec proti nebeškemu domu, on sam bo naši duši močna bramba na tem potovanji.

Ob poslednji uri bo naše telo čemdalje slabotneje, v duši jelo se bo mračiti, približal se bo večer našega življenja, nastopila bo črna noč, v kateri ne bo mogoče več delati. Ali Jezus, ki smo ga v presveti popotnici sprejeli v svoja srca, nas ne bo zapustil, ne bo več kot dvema v trg idočima učencema izpred oči zginil, temveč ostal bo v naši duši z milostjo svojo, ostal bo, ko se nam bo jelo mračiti, ostal bo ne le samo ob britkostni uri ločitbe pri nas, ampak šel bo z nami v večnost. O kolika sreča, kakšna tolažba za te, umirajoči kristijan, da s svojim Bogom, da s Kristusom nastopiš nepoznano pot večnosti!

Vprašanje pa je, ali bomo na smrtni postelji vsi tako srečni, da bomo Jezusa v presv. popotnici prejeli? Ali bomo vsi to milost dosegli, da takrat Jezus se še enkrat do nas poniža? Tega ne vem ne jaz, ne ti, to vé sam Bog. Prejema svete popotnice je milost, in ker je milost, je pač nezaslužena, ali jo hoče Bog dati ali ne. Prosi le in Jezus te bo uslišal; zlasti s čednostnim življenjem si prizadevaj, da te velike milosti deležen postaneš! Pristopaj večkrat v življenju vredno k božji mizi ter kliči Jezusu, ki ga nošiš v svojem srcu, prav iz globočine svoje duše: „O Jezus, ki si zopet danes k meni nevrednemu človeku se ponižal priti, meni v jeđ in pijačo se ponudil, bodi mi še ob smrtni uri v presveti popotnici zadnje krepčilo, brez tebe ne daj se mi ločiti s sveta.“

Slednjič pa, ko danes ali jutri te znabiti bolezen položi na bolniško smrtno posteljo, ko vidiš, da se ti bolezen shujšuje, nikar se ne obetavljaj, nikar ne odlašaj pravočasno v svojo hišo k sebi poklicati Jezusa v presveti popotnici, kajti če si pri zdravi pameti, pri polni zavesti ter si še zmožen govora, prejmeš Jezusa gotovo najboljše; si pa sam vzrok, da po lastni krivdi, z lastnim zadolženjem več Jezusa prejeti ne moreš, poslušaj, kaj ti hočem v naslednjih

vrstah povedati: najhujši odgovor čaka onega, ki po lastnem zadolženju nepreviden pride pred sodnji stol božji.

II. Ne vem, kaj bi rekel o takem bolniku, ki se le vedno brani poklicati mašnika k sebi, da bi ga s sv. zakramenti previdel; brani se sv. popotnice, da pri takem odlašnji je večkrat prepozno mu jo podeliti, mašnik ga le more s sv. oljem maziliti, a včasih je še za sv. olje prepozno, prej umrje.

Poglejmo pa težko odgovornost, ki čaka tacega umirajočega ob sodbi.

1. Umirajoči človek, na smrtni postelji bodo tvojo revno, grešno dušo oblegali dušni tvoji sovražniki, obdali te bodo, kakor Jezus govori o mestu Jeruzalemu. z zasipom in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani, (Luk. 19, 43.), širili bodo strah, obup in smrtni trepet, na tvojem trohljivem telesu ne bodo pustili kamna na kamnu. O tukaj, nesrečnež, potrebuješ močne brambe in podpore, tu v tem viharnem trenotju potrebuješ mogočne roke, ki naj bi te branila in čuvala pred hudimi sovražniki, toda glej, te mogočne roke se sam oropaš, ker po lastni zanikrnosti zamudiš Jezusa pozvati k sebi v presv. popotnici. O nesrečni umirajoči, kak težek zagovor te čaka pred sodbo!

2. Nadalje se ti bode, umirajoči bolnik, zaspana vest vzbudila, razni dvomi nad verskimi resnicami in skrivnostmi sv. vere ti bodo vstajali v tvoji duši kot šumeči morski valovi, žugali jo bodo pogubiti, grizoči črv vesti se bode oglasil, grehi se bodo pred tvojimi očmi kot visoke gore kopičili v vsi svoji grdobji in ostudnosti; vse to ti bo izpodkopalo vse grešno prejšnje veselje, ves mir bo proč, visel boš med upanjem in obupom, med nebom in peklom. O kristijan nesrečni, zdaj bi pač rad imel na svoji desni dušnega dobrega prijatelja dobrega tolažnika in svetovalca, da bi razpršil vse dvome, ki ti jih provzroča tvoja grizoča vest, zdaj bi potreboval onega, ki bi ti utolažil razburjeno obupno srce, odvzel ti težo, ki enako težkemu svincu na tvoji grešni duši leži! Pa, dragi moj, zastonj upaš kaj tacega, zaman zdihuješ po tem dobrem prijatelju, ker ti sam si kriv, kajti uropaš si sam Boga tolažbe, svêta in pomoči, ko se braniš Jezusa v presveti popotnici o pravem času k smrtni postelji svoji klicati. O grešnik umirajoči, kak oster račun te čaka!

3. Pa to še ni vse. Tvoje slabe navade, tvoje grešne strasti, vse slabosti in hudobje, ki si jih storil, se bodo krog tvoje smrtne postelje zbrale in jo obstopile, videl je bodeš kot v ogledalu pred seboj. Že spomin nanje bo britek. Tvoje grešne navade, ki so te

toliko let vklepale, tvoje strasti, kojih suženj si več let bil, vse tvoje nevrede spovedi, bogoropna obhajila narejala bodo ti nepopisljiv strah in trepet, v nevarnosti bodeš, da obupaš. O nesrečni! imel si pač dobrega dušnega pastirja, imel večšega in modrega dušnega zdravnika, imel očeta usmiljenja, dobrega Samarijana, in tega bi zdaj potreboval, da bi te ozdravil, da bi ti vlil v dušne rane olje in vino svojih milosti in tolažil, da bi te peljal k svoji izvoljeni čedi, te objel, ti dal poljub ljubezni in miru, zdaj bi potreboval Jezusa, da bi pristopil k tvoji smrtni postelji, ter govoril besede enako mrtvoudnemu: *Zaupaj sin, tvoji grchi so ti odpuščeni.* (Mat. 1, 2.) Ali glej, tega dušnega zdravnika, skrbnega očeta, zvestega pastirja ter ljubečega vsmiljenega Samarijana — Jezusa nimaš na smrtni postelji, ako se braniš Jezusa pozvati k sebi, ako po lastni krivdi umreš brez svete popotnice, o gorje ti pred sodbo božjo!

4. In poslušaj nadalje, kaj vse storiš, koliko svoji duši škoduješ, ako se braniš Jezusa ali pa z lastnim zadolženjem brez sv. popotnice greš v večnost. Ako sv. popotnico vedoma in nalašč zamudiš, se je braniš, zaničuješ in žališ s tem samega Jezusa, ki želi ob zadnji uri se še enkrat s teboj zjediniti, ti prinesiti milost in pomoč, njemu torej dolžne časti ne skazuješ. Ti pa, o človek, samega sebe oropaš vse molitve, koje bi se zate in za zveličanje tvoje duše opravljale, ako bi hotel Boga častiti, sv. popotnico prejeti. Oh, koliko škoduješ sebi in svoji duši, ako se obotavlja brez Jezusa v presv. popotnici bistveno pričujočega svet zapustiš!

Zakaj bi se pa branil mašnika? Ali ti on prinese smrt v hišo? Ali ti ne prinese veliko več onega, ki je poleg telesne smrti, če nastopi, vendar začetnik večnega življenja, ali ne bode tudi za telo bolje, če duša ozdravi? Ali ne bo Jezus svojega blagoslova dodelil zdravilom, ki jih rabiš ter tvoje zdravje pospešil, ako je njegova sveta volja, kadar ga kličeš k sebi v presv. popotnici, ki jo mašnik v sprevodu nevidnih duhov, Jezusa spremljajočih angeljev in pobožnega ljudstva, nese k bolniku? — Zakaj torej bi odlašal, da pravočasno kličeš Jezusa k svoji smrtni postelji? O človek bolni, katerega-koli stanú, podvizaj se brzo, hiti v pomoč svoji revni duši k Jezusu, oskrbi o pravem času svojo hišo t. j.: dušo, da ne umrješ brez Jezusa ter si tako nakoplješ s svojo trdovratno počasnostjo dolga na lastno dušo, da si le radi tega brez svete popotnice, brez Jezusa prišel v večnost.

Zatorej, preljubi v Kristusu, z besedami kraljiča, s kojimi sem svoj današnji govor pričel, ga tudi zaključim in s tem skrbnim očetom že danes Jezusa prosimo za srečno poslednjo uro rekoč: Gospod, ako danes ali jutri tisti čas nastopi, o kojem se bode reklo, človek, *ti boš umrl, oskrbi svojo hišo ne boš več živel*, (Iz. 38, 1.), o takrat pridi, *pridi doli, preden moj sin umrje* (Jan. 4, 49.), pridi doli, pristopi bližje k naši smrtni postelji, pridi poprej, preden naša duša telo zapusti ter se kot edina hči iz hiše naših sre loči, pridi poprej, preden naša duša, ki je edina hči v hiši naših trohljivih teles, v večnost otide. O, ne pripusti, Jezus moj, da bi moja duša na smrtni postelji brez tebe v večnost odšla, tako naj kliče danes vsak izmed nas; temveč naredi ji to veselje, da tebe, ženina človeških duš, v presv. popotnici prejme, da s Teboj združena in zedinjena pojde v hišo večnega miru in radosti. Amen.

Ivan Strnad.

2. Nebeška skrb.

Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice. Mat. 6, 33.

A. 1. Pač skrbnega kraljiča imamo danes v svetem evangeliju pred očmi. (Jan. 4, 46—53.) Jezusa išče . . . prosi.

2. Tako bodite tudi vi roditelji skrbni za svoje otroke . . . . . gospodarji za svojo družino . . . Ako so bolni na telesu in duši, da jim Jezusa poiščete.

3. Bolni sin pomeni našo dušo . . . Tako nas evangeljska zgodba opominja skrbeti naši duši za zveličanje, da jo v nebesa k Jezusu spravimo. To je najbolj treba; za nebesa skrbeti je naša največja dolžnost; sam Jezus tako uči: *Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice*. (Mat. 6, 33.) Poslušajte me torej danes: o n e b e š k i s k r b i v a m g o v o r i m, i n v a m h o č e m p o k a z a t i: 1. K d a j, 2. k a k o n a m j e z a n e b e s a s k r b e t i.

B. 1. Vse ima svoj čas: rožica, trs, drevo, tičica, ko poje in za mladiče skrbi . . . Najlepši čas naše nebeške skrbi je: a) mladost. Ne poznate še nobene brige, nadloge vas toliko še ne tlačijo . . . . Zlato solnce srčnega veselja vam vedno sije. Nič vas ne moti pri molitvi . . . nič vas ne zadržuje od sv. maše . . . Najlepši čas za nebesa skrbeti so leta vaše mladosti . . . *Iščite torej najprej božjega kraljestva in njegove pravice!* Drugače bi se utegnili skvariti, ker slabe tovarišije in zapeljivosti je mnogo, in satan vedno kroži . . .

išče mladih ljudi . . . (I. Petr. 5, 8.) Za nebesa so v mladosti skrbeli: sv. Alojzij . . . sv. Nežica . . . Tudi ti ne odlagaj te skrbi, drugače bi utegnil prej umreti. Le idi na mirovišče; mladeničev grobe tamkaj najdeš . . . mladi tam počivajo . . . Tudi ti se jim boš pridružil, srečna bo tvoja duša, ako si Jezusa poiščeš in nebesa v mladosti oskrbiš!

Ako si pa mlade dni zapravil — moraš pa tembolj b) v starosti za nebesa marljivo delati. Starček Eleazar je z mladosti do visoke starosti vedno bil pobožen. (II. Mak. 6, 24.) Takih je malo . . . odlagajo nebeško skrb na stare dni . . . bom že še . . . Nespametnim devicam podobni . . . Zato pa moraš zdaj marljivejši biti . . . noč in dan za nebesa skrbeti. Vas starčke opominja danes sveti apostol Pavel govoreč: *Glejte tedaj, bratje! kako bi varno hodili, ne kakor neumneži, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker dnevi so hudi.* (Efež. 5, 15—16.) Da, dnevi starosti so res hudi . . . so žalostni . . . so kratki. Zato iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, nas milo opominja ljubi Jezus, naj bi nas mrzla smrt ne prenaglila. Zdaj vam pa še želim povedati:

2. Kako nam je za nebesa skrbeti? Bog ne tirja od nas čudežev . . . tudi svetniki nekateri jih niso delali . . . Za nebesa si skrbimo: α) če pobožno živimo. Bog je človeka zato vstvaril, da Boga spoznavamo, da mu služimo in se zveličamo. Ljubi Bog nam je razodel svojo voljo, ter naznanil svoje zapovedi, da po njih Bogu dopadljivo živimo. Kdor torej spolnjuje zapovedi božje — on živi pobožno. Jedro vseh zapovedi božjih ste dve zapovedi ljubezni: *Ljubi Boga iz vsega srca . . . bližnjika pa ljubi, kakor sam sebe . . .* Kdor tedaj tako dela, on si za nebesa skrbi, ker zveličani so ubogi v Duhu . . . krotki . . . usmiljeni . . . čisti . . . oni bodo Boga gledali. (Mat. 5, 3—11.) Kdor Bogu zvesto služi v pobožnem življenju, on si nebesa zasluži, kaže Jezus sam: *Aj, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te postavim čez veliko: vidi v veselje svojega gospoda.* (Mat. 25, 21.) Zato nas sveti apostol Pavel v današnjem listu tako lepo opominja na pobožno življenje, ko piše: *Nikar se ne upijanite z vinom, v katerem je nečistost; temuč bodite napolnjeni s sv. Duhom, in govorite med seboj v psalmih, hvalnih in duhovnih pesmih, in pojte in prepevajte Gospodu v svojih srcih, in dajajte vselej hvalo za vse Bogu in Očetu v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa.* (Efež. 5, 18—20.)

Ali je naše življenje tako, — pošteno, pobožno? Ljubi moji! Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice.

Ako smo pa skrb nebeško zanemarili, in pregrešno živeli, vam še vendar drugi način za nebesa skrbeti pokažem, namreč: β) k s p o v e d i hoditi. — Vse se še dá popraviti, vse zamude moremo še poravnati pred Bogom, vseh grehov se še moremo očistiti, ako radi in pogosto k spovedi pristopimo. Ena skesana spoved nas pogubljenja reši. In koliko je takih, ki so jo v svoji poslednji bolezni vredno opravili, pa so bili zveličani! Vendar pa spovedi ne smemo odlagati na smrtno posteljo, ker ne vemo, če bomo mogli še govoriti, ali spovednika dobiti. Zato skrbne duše ob življenju in zdravju rade hodijo k spovedi — da si tako v pravi dobi za nebesa poskrbijo. — Ali jih niste videli celo leto obilno stati pri spovednici, posebno Marijine dni? Kje pa si ti, mladenič, hodil? kje pa si ti, deklica, bila, da te že dolgo ni bilo videti pri spovedi? Za svojo dušo premalo skrbiš, spoved odlagaš, morda še le zaničuješ! Pazi, da se ne pogubiš! *Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice.* Bodite goreči za nebeško skrb, in radi pristopajte k spovednici!

C. Danes je god sv. Severina. (Propr. Lav.) Bil je čudežno goreč za nebesa sebi in drugim ljudem. Iskal je res le božjega kraljestva, pa ga je tudi našel. Takó naj tudi nam bo to največja skrb — za nebesa. Mladenci! glejte bolnika: mlad še je, pa že na smrt bolan . . . deklice, ne zanašajte se na svoje rudeče lice . . . Starčki, blizo groba ste . . . zato začnimo za nebesa skrbeti . . . pobožno živeti . . . spoved pogosto opravljati, naj bi se nam ljubi Jezus nekđaj dal najti v nebeškem veselju. Amen.

Simon Gaberc.

Enaindvajseta nedelja po binkoštih.

Simona, toča s. n. d.

po bink. 11/7. 1897.

Dr. Jakob s. n. d. po bink. 8/7 1900.

I. Spravljivost.

Tako bo tudi Oče nebeški vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih src. Mat. 18, 35.

V priliki današnjega evangelija nam Zveličar med drugim predočuje spravljivost ali prizanašljivost nasproti razžalnikom. Pripoveduje o kralju, ki je svojemu hlapcu, kateri ga je ponižno prosil za potrpljenje in usmiljenje, odpustil velikanski dolg — desettisoč talentov. S tem nam tudi v spomin kliče neskončno božjo usmiljenost, katera toliko grehov in napak človeku odpusti, ako jih le spozna ter se jih kesa. — Ta prizanesljivost božja bi nas morala

nagniti k enaki spravljalivosti, k enakemu potrpljenju z našim bližnjim. Pa večina ljudi je podobna evangelijskemu hlapcu, ki svojemu sohlapecu, kateri mu je bil dolžan le sto denarjev, ni hotel prizanesti, temuč ga je davil ter v ječo vrgel, dokler ne bi poplačal vsega dolga. Večina ljudi tudi tako ravna s svojimi nasprotniki, razžalniki in sovražniki. O spregledanju, spravi, prizanesljivosti in potrpljenju ali nočejo slišati, ali pa vedno najdejo dosti izgovorov, zakaj da jim ni mogoče razžalnikom odpustiti tako, kakor sv. vera zahteva.

Da pa vseh takih nespravljalivcev ne bo zadela grozitev Zveličarjeva: *Tako bi tudi Oče nebeški . . .*, jih je treba prepričati, da so vsi njihovi izgovori prazni ter jih je treba podučiti o pomočkih, ki spravo z razžalniki pospešujejo in polajšujejo. Zato govorim danes a) o ničevosti takih izgovorov, b) o pomočkih spravljalivosti.

Samosvoja ljubezen človeka mnogokrat pregovori ter mu navdá take misli, kakor da njegova pregrešna dejanja niso bila napačna. Ako se mu kaka stvar oponaša in pregreha očita, skuša jo ali popolnoma opravičiti, ali saj pomanjšati. Tisti ljudje, ki so bili k veliki večerji povabljeni, pa niso hoteli priti in so svojo odsotnost skušali z vsakoršnimi izgovori opravičevati, niso edini te vrste. (Luk. 14.) Tudi mnogoteri kristijani skušajo se svojim dolžnostim pod različnimi pretvezami odtegniti. Lakomnež opravičuje svojo skopost s tem, da nima preobilno premoženja in tedaj ubogim ne more nič dati; jezavec izgovarja svojo srditost s tem, da so ga drugi k jezi razdražili. Tudi sovražljivec ^{človek, ki se upira} ima izgovore, vsled katerih misli, da ga dolžnost spravljalivosti ne veže. Ako se le malo v navadno življenje ozremo, slišimo mnogo takih izgovorov.

1. Marsikateri pravi: Jaz ne morem ukrotiti svoje jeze. Ne morem pozabiti, kaj mi je ta človek hudega storil. Zmiraj mi to prihaja na misel (in kaj morem jaz za to?) — Lahko se zgodi, kristijani moji, da se misel na poprejšnje razžaljenje ali storjeno poškodovanje večkrat vzbuja v našem sreču, da nam kri vskipi (in v lice vdari). Zoper tako razburjenost (seveda naša natora nič ne more, kakor ^{da} ee nam hipoma hude misli šinejo) v glavo. Pa kakor se moramo zoper pregrešne misli bojevati in hitro ko mogoče jih izbiti iz glave, tako je tudi naša dolžnost, misli na razžaljenja in maščevanja z vso močjo zatirati. Kdor tedaj pride v tak položaj, mora ne-le vsega se ogibati, kar staro sovraštvo vzbuja, temveč mora tudi, če se stari spomin povrne, vse nauke zdrave

pameti in sv. vere na pomoč vzeti, da bi zatrl take misli; mora moliti, da bi se mu kri pomirila in se polegel vihar njegovega srca. Kdor se tako resnično bojuje, temu bo Bog zmago podelil.

Kdor pa v nespravljenosti živi ter pravi, da se ne more ukrotiti, se mora po pravici vprašati, kaj je pač že storil, da bi zatrl in pogasil svojo jezo? Ali je odvil olje plamenu, ali ga ni zmiraj vnovič prilival? Ali se je kaj zoperstavljal svoji strasti, ali je kaj molil za spravljivo srce? Ali se pa ne pase sam rad v sovražljivih mislih in si hujše slika razžaljenje, kot je v resnici? Ali nimaš ti imena svojega razžaljivca zmiraj na jeziku in vedno pripoveduješ stare reči, da bi se stvar ne pozabila? Ti rad govoriš s takimi osebami, ki ti le prikimujejo in te potrjujejo in podpihujejo v tvojem sovraštvu. Le sam sebe dobro preiskuj! Zakaj Bog vidi v srce in njega ne moreš prevariti. Ako si nič ne prizadevaš svojega srca utolažiti in k spravljivosti nagniti, se ti bodo take sovražne misli ravno tako v greh prištele, kakor n. pr. nečiste misli, katerih nočeš izbijati.

2. Kak drugi pravi: Že odpustim, pa prvega koraka nočem storiti. Kakor hitro me bo sovražnik ogoril, bom tudi jaz ž njim prijazen. — Predragi moji! Ako vsak tako misli, se nikoli ne bo sprava storila. Eden vendar mora začeti. Vsak je dolžan, kolikor je v njegovi moči, spravo pospeševati. Glej, kristijan, ki se še nisi spravil s svojim bližnjim, tvoj nasprotnik tudi čaka na-te, da bi mu ti prvi roko ponudil; on bi morda storil, pa si ne upa. Naj si bo, da je on ravno tako, ali pa še bolj dolžan začetek storiti, kot ti; pa če se ti premagaš, začetek k spravi storiš, potem imaš ti tudi večje zasluženje pred Bogom in si mu prinesel prijeten dar. Ali ne veš, da je razžaljeni Gospod Bog sam v paradizu prvi roko ponudil v spravo, obljubil Odrešenika ter tako rešil človeštvo večne pogube? Ali ni Sin božji sam prišel iskat svojih razžalnikov, ali jim ni povsod ponujal spravo in odpuščanje, da bi jim sveti mir in blagor podelil? Zato se moraš ponižati tudi ti ter ponuditi nemudoma roko v spravo. Pa da bi ti tega ne bilo treba storiti, imaš koj drug izgovor na jeziku:

3. Če jaz svojega sovražnika prvi nagovorim, bom le surovosti slišal, ali bo pa on mislil, da sem jaz kriv. — To je sicer mogoče, pa vendar ni gotovo. Marveč je upati, da bo sovražnik po tvojem ljubeznivem obnašanju presunjen, da se bo sramoval, kesal in spoznal svojo krivico. — Pa če bi tudi nasprotnik tvojo ponujano spravo osorno in ošabno odbil ali ti nič ne odgovoril, glej, ti si storil svojo krščansko dolžnost;

Tu poudari pri n. Jakobu vgl. Keller: 7. Weisheitliche Lesebuch, 1. Teil 0. F. F. F. -

potem bo Bog sodil in ti si lahko miren. — Toda kdor le noče odpustiti, najde zopet novo pretvezo.

4. To je le preveč — pravi — kar se mi je hudega storilo. Tega ne morem pozabiti in odpustiti.

Preveč — pravi marsikateri kristijan — preveč hudega se ti je zgodilo? Pa vendar ne toliko, kakor tvojemu Gospodu Zveličarju. Ljudje, katerim ni nič žalega storil, marveč le dobrote delil, ga sujejo, bijejo v obraz, zaničujejo, zasmehujejo, zapljujejo, tirjajo njegovo smrt ter jo tudi grozovito na križu izvrše med strašnimi mukami. Ali je upati odpuščanja za take grozovitneže? — Koga ne bo v srce ganilo, ko sliši okrvavljenega Zveličarja v zadnjih zdihljehih moliti: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó kaj delajo.“ In kedaj je tebi, kristijan, ki kuhaš jezo v svojem srcu in o spravi nočeš nič vedeti, kak človek toliko žalega storil, toliko krivice zavdal, kakor se je zgodilo nedolžnemu Zveličarju?

Preveč hudega — praviš — se ti je zgodilo? Ali so kamenje metali v tebe in želeli tvoje smrti? Ali moreš ti reči, da si nedolžnemu Štefanu podoben? Kamni njegovih sovražnikov ga zadevajo, ga pobivajo in kaj stori on? Zadnje moči zbere, obrne oči v nebesa ter moli rekoč: „Gospod, ne vštevaj jim tega greha! (Dej. ap. 7.) Čuj ti srditež, kar pravi sv. Frančišek Salezij: *Ako bi mi moj sovražnik tudi eno oko iztrgal, bi ga vendar v drugim vselej prijazno pogledal.* Primerjaj pa nadalje to, kar se je tebi žalega storilo, s tem, kar se je sv. aposteljnom in mučenikom grozovitega prizadjalo, gotovo kmalo zgine domišljena velikost tvojega razžaljenja. Če so svetniki tako velike grozovitosti odpustili, zakaj bi se ti, kristijan, ne hotel spraviti zavoljo majhnega razžaljenja? Ali ne velja tudi tebi ravno tista zapoved spravljivosti in prizanesljivosti, kakor onim sluzabnikom Božjim?

5. Pa rečeš: Sem že nekaterikrat odpustil, ali prevečkrat sem razžaljen. Kaj pomaga, če bom zopet dober? — Povod k priliki današnjega evangelija je bil dal apostelj Peter, ki je pristopil k Zveličarju ter ga vprašal: „Gospod, kolikrat bo grešil zoper mene moj brat in naj mu odpustim? do sedemkrat?“ Jezus mu pa odgovori: „Ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat.“ (Mat. 18, 21. 22.) Res je, da človek ni samo enkrat, ampak večkrat razžaljen od svojega bližnjega. Pravemu kristijanu nič družega ne ostaja, kakor da mu vselej odpusti. In akoravno se nam to težko zdi, se nam mora to odpuščanje polajšati z mislijo, da smo tudi mi mnogokrat, da, neštevilnokrat že

razžalili v svojem življenju Boga in vendar še zmiraj pričakujemo od njega usmiljenja. Če pa hočemo, da bi Bog nam to skazal, moramo tudi mi to nasproti bližnjemu storiti. Ne velja tedaj nobeden izgovor. Prav prazen pa je naslednji, ki se mnogokrat sliši:

6. Jaz odpustim svojemu nasprotniku v sreč. Nobenega sovraštva nimam do njega, ali ž njim ne bom več govoril, ž njim nočem nič več opraviti imeti. — Take besede so laž in slepotija. Kar z eno roko daš, z drugo vzameš. Ako ti, kristijan, s svojim sovražnikom ne moreš govoriti, ako ga nočeš videti, gotovo še tiči v tvojem sreč pušica jeze in nespravljalivosti. Če bi bilo tvoje srce res prosto vsega srda, potem bi ti ne bilo težko razžaljiveca ogovoriti ter prijazno pogledati. Le pomisli naslednje: Ako bi ti imel kacega soseda, ki nič s teboj ne govori, se te ogiblje, kjer te vidi, koj pobesi svoje oči pred teboj — pa vendar pred drugimi reče, da nima nič zoper tebe in da ti je dober; ali bi mu ti verjel? Ti bi ravno nasprotno o njem trdil. Tako tudi ti ne smeš misliti, da si svojemu razžaljivecu v sreč odpustil, ako nočeš ž njim nič več opraviti imeti. Ni sicer treba, da bi s takimi ljudmi sklepal posebno prijateljstvo, a tako daleč mora vendar tvoja krščanska ljubezen segati, da mu v sreč nič hudega več ne želiš, mu dobro privoščiš, mu lepo besedo daš in tudi kaj dobrega storiš, če je mogoče in če vidiš njegovo potrebo; iz česar bo lahko sklepal, da si mu v resnici odpustil. Vsaka druga sprava bi bila napačna in goljufna. In tudi nam bi veljala grozitev današnjega evangelija, da bi neusmiljenca in nespravljaliveca Gospod izdal trinogom, kakor neusmiljenega hlopea. Tako bo nebeški Oče tudi vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih sreč.

Tako so se nam vsi izgovori, ki jih ljudje rabijo zoper spravljalivost, pokazali v slabi luči; zato bo vsak težak odgovor dajal, ki si ž njimi vest tolaži, ko se noče spraviti ter odpustiti. — Odpustiti! si bote mislili — to je lahko rečeno, a težko storjeno. Zato pa čujte še nekatere pomočke, ki spravo polajšujejo.

II. Da bo človeško srce nagneno k odpuščanju in k spravi, je prav dobro

1. večkrat pomisliti na slabost in napake ljudi sploh. Živimo med ljudmi, kateri imajo dosti pomanjkljivosti, pregreškov in strasti. Pšenica in plevel, dobri in slabi, vse križem prebivajo. Koristi in potrebe enega človeka se dostikrat dotikajo korist in potreb drugega. Kako lahko se zgodi, da eden drugega prezre, razžali, poškoduje. Zbadljivi jeziki pa tudi k temu pripomorejo. Malokateri človek

je na svetu, ki bi sem ter tje ne imel nasprotnikov. Če enim prav stori, se pa pri drugih zameri. Vse take reči bi morali prej, ko še nismo prišli navskriž s svojim bližnjim, hladnokrvno premisliti. Ako se nam potem res kaj neljubega primeri, se ne bomo tako lahko razjezili in bomo prej k spravi nagneni, se posebno če pomislimo, da smo tudi mi v naglosti svojega bližnjega kdaj ranili in vžalili. — Pomoček za ložjo spravo je

2. premišljevanje velike koristi, katero imamo z avoljo sovražnikov.

Ne bi bilo dobro za nas, ako bi ne imeli sovražnikov. Ravno sovražniki nam povedó resnico, odkrijejo naše napake, nas pripeljejo k spoznanju in k ponižnosti. Koristijo veliko več, ko napačni ljudje. Nasprotniki nam dajo priliko trpeti, največjo čednost ljubezni do sovražnikov spolnovati ter si tako zaslug za nebesa pridobivati. *Največja stopnja čednosti je*, pravi sv. Gregor Nisenski, — *če kdo svojim dolžnikom odpusti*. Zato je sv. Terezija svoje sovražnike imela za največje prijatelje, ki jej pomagajo v nebesa; zato ni nobenega črtila. Ako bi v takem duhu gledali razžaljenja od strani svojega bližnjega, potem bi jih kot zveličalna, četudi grenka zdravila za svoje duše spoznali in sprejeli. Da bo naše srce prizanesljivo

3. pomislimo veliko korist spravljalivosti. Dokler kristijan živi v sovraštvu, srd in jezo goji v svojem srcu zoper bližnjega, nima prave zadovoljnosti. Ni ga pravega veselja; ne veseli ga molitev, ne veseli ga cerkev, ne veselé ga sv. zakramenti; ne tekne mu jed, ne gre mu delo po sreči, njegov spanec je nemiren. Ko je pa sprava dognana, se kamen odvali od srca, pokoj in veselje se vrne, prav sladko je plačilo po taki zmagi. Že zavoljo tega dušnega mirú, že zavoljo te blaženosti bi si moral sleherni za spravo z vsemi pomočki prizadevati. Beseda Zveličarjeva: *Blagor krotkim, ker zemljo bodo posedli*, se že v tem življenju spolnuje. In kaj ima spravljivec še-le v večnosti pričakovati! Pred vsem milostno sodbo po Jezusovi obljubi: *Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli*. (Mat. 5.) Kdor se je spravil s svojim razžalnikom, se potolažen loči s sveta. Kolikor težje se mu je to zdelo, toliko lepša bo krona. Pa če bi nas tak veliki dobiček spravljalivosti ne nagnil k odpuščanju in prizanesljivosti, potem

4. premislimo strašno osodo tistih, ki ne odpuščajo. Prav razločne so besede Zveličarjeve, in ne pripuščajo drugače razlage: *Ako ne odpustite ljudem, tudi vaš Oče vam ne bo odpustil vaših pregreh*. (Mat. 6, 15.) Zastonj so molitve, pokorila,

posti, daritve, miloščine, obhajila . . . nespravljujev. Naravnost govori zopet Jezus: *Ako prineseš svoj dar pred altar, pa se spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe; pojdi, spravi se prej z njim in potem pridi ter daruj svoj dar.* (Mat. 5, 23.) Naša sicer dobra dela Bogu niso ljuba, ako se s tistimi, ki so nas razžalili, popolnoma ne spravimo. Tako se v nespravljevosti vsega zasluženja oropamo. In ako bi v nespravljevosti umrli, nas čaka ostra sodba, kakor sv. Jakop (2, 13.) zatrjuje rekoč: *Sodba brez usmiljenja tistemu, kateri ni imel usmiljenja.* In kakor je Gospod neusmiljenega hlapca po današnjem evangeliju zavrgel ter ga trinogom izdal, *tako bo tudi vaš Oče . . .* Slednjič imenujem še en pomoček, ki je posebno koristen, ako je sovraštvo še-le v začetku:

5. **Spravite se hitro — brez odloga!** Vse bolezni se lažje ozdravijo, če še-le začenjajo in se niso vkotile. Ako je kdo strup pil, pa hitro kak pomoček rabi, je rešitev še mogoča. Če se je pa strup po telesu razpasel, je težko pomagati. Si je kdo zlomil nogo in se to hitro ne vravna, pristopi otekline in potem je vravnava veliko težja in bolj boli. Tako je tudi s sovraštvom. Koj s početka se lahko odstrani. Ako se pa čaka, je prepad zmiraj večji, srca se bolj oddaljujejo, satan zmiraj bolj kuri in podpihuje, sprava je zmiraj težja, in sv. Krizostom resnico govori rekoč: *Mnogotera sovraštva s tem postanejo takorekoč večna, ker se niso koj prvi dan spravili.* Zato opominja apostelj: *Solnce naj ne zajde nad vašo jezo.* (Efež. 4, 26.)

Patrijarh sv. Janez Milodarni se je bil necega dné z deželnim oblastnikom Niketom sporekel zavoljo večjega zneska denarja. Ločila sta se razjezena; vsak je mislil, da ima prav. Ko se dela večer, pošlje Janez k oblastniku svojega duhovna, naj mu pové: „Gospod, solnce že zahaja.“ Niketa živo ganejo te besede, se zjoka, gre k patrijarhu ter ga prosi odpuščanja in koj sta se bratovsko sprijaznila.

Ker smo videli, da so vsi izgovori nespravljujev prazni in puhli, zato se moramo prav pridno posluževati onih pripomočkov, ki pospešujejo spravo z bližnjim, če smo kedaj z njim navskriž prišli. Ako bomo radi prizanašali in odpuščali, potem bomo že tukaj srečno in mirno živeli in bomo sprejeti enkrat v kraljestvo, kjer ni sovraštva in nevoščljivosti, ampak le ljubezen vlada vekomaj. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Posebna sodba.

Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je hotel račun delati s svojimi hlapci. Mat. 18, 23.

A. 1. Jezus pravi: Nekdo je šel na tuje; pri svojem odhodu razdeli vse blago in talente premoženja med svoje hlapce, naj bi kupčevali in mnogo dobička nakupičili za svojega gospodarja. (Mat. 25, 14.)

2. Mi smo tisti hlapci; ljubi Jezus nam je izročil svoje blago: dušo; nam je dal talente — milosti. Pa ta Jezus bo prišel gledat, račun delat z nami. Vsakega bo posebej na odgovor pozval, predno nas sprejme v nebeško veselje. Saj ste čuli danes sv. evangelij, ko Jezus pravi: „Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je hotel račun delati s svojimi hlapci.“ In zdaj je moral vsaki — od prvega do poslednjega — sleherni hlapec stopiti na račun. (Mat. 18, 23—35.)

3. V nebesa bi vsi radi šli, pa na račun pozabljam . . . ne skrbimo za lahki odgovor pred Jezusom . . . živimo, kakor da bi sodbe ne bilo. Pa pred nebeškimi vratmi nas vsakega posebej čaka račun. In o tej posebni sodbi vam mislim danes govoriti.

B. 1. Pri velikih razstavah, ki se po svetu vršijo, so zapisniki blaga in imen pošiljateljev, pa tudi pohvala in obdarovanje. Take velike knjige vsevedočnosti božje so založene v nebesih. Tam je brati vse, kar dobrega ali hudega storimo: „Tam odprte bukve so — v njih se dela vsa beró — vsaka ura, vsaki dan — vsaki človek, vsaki stan.“ To napisano knjigo nebeški kralj s seboj prinese pred nebeška vrata, kadar hoče s svojimi hlapci račun delati. Tam bomo sojeni a) čez naše dejanja: precenjeno bo vsako tvoje dobro delo. Jezus namreč govori: *Kadar miloščino daješ, naj ne vé tvoja levica, kaj dela tvoja desnica . . . in tvoj Oče ti bo povrnil.* (Mat. 6, 3—4.) *Presojeni bodo naši grehi . . . Zakaj si to storila?* (I. Moz. 3, 13.) *Kje je Abelj, tvoj brat?* (I. Moz. 4, 9.) Tudi najskrivnejša dela in hudobije bodo prišle na beli dan, kakor že spokornik David prepeva: *Ko bi rekel: Morda me bo temota pomandrala, še noč bo razsvečava moja v mojih sladnostih.* (Ps. 138, 11.)

Sojeni bomo b) o naših besedah. Jezus namreč uči: *Povem vam pa, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodni dan. Iz svojih besed boš namreč opravičen, in iz svojih besed boš obsojen.* (Mat. 12, 36—37.) Zapomni si to, ti preklinjevalec, ti obrekovalka . . .

Sojeni bomo *c)* tudi še celo o naših mislih, ker *Bog preiskuje srca in obisti.* (Ps. 7, 10.) *Kaj hudobno mislite v svojih srcih?* bo Jezus vprašal. (Mat. 9, 4.) O vsem tem bomo davali račun, predno nas Jezus sprejme med svoje izvoljence. Saj „nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je hotel račun delati s svojimi hlapci.“ (Mat. 18, 23.) Ko sem vam pa zdaj povedal, o čem bomo dajali račun, vam zdaj naznanim:

2. Kako se bo vršila posebna sodba? Hudobneži imajo način sodbe v današnjem sv. evangelijo popisan: Ostro . . . grozno . . . neusmiljeno bo grešnik sojen . . . zavržen v ječo večnega ognja . . .

Vse drugače pa bo Jezus sodil pobožne služabnike svoje: *α)* Naštel jim bo vsa dobra dela . . . vse, kar so za Boga pretrpeli, govoreč: *Gladoval sem, in ste mi dali jesti; žejal sem, in ste mi dali piti . . .* (Mat. 25, 35—36.) Potem jih bo *β)* pohvalil: *Aj, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, postavim te črez veliko.* (Mat. 25, 21.) Tako je Jezus pohvalil svojega hlapca, sv. Martina, ko se mu je s podarjenim plajščem ogrnen prikazal, govoreč: *Krščenec Martin je meni to storil.* (Leg. 11. nov.) Ali sv. Lavrencija, strežnika, ko je premoženje ubožcem razdelil in bolnike ozdravljaj, je govoreč Jezus pohvalil: „Služabnik Lavrencij je dobro delo storil.“ (Brev. 10. avg. V. II. vesp.) Taka pohvala čaka tebe: mladenič . . . deklica . . . starček.

Na koncu sodbe pa Jezus *γ)* pelje svojega služabnika v nebeško veselje, govoreč: *Vnidi v veselje svojega Gospoda.* (Mat. 25, 23.) In zopet: *Pridite, blaženi mojega Očeta! posedite kraljestvo vam pripravljeno od začetka sveta.* (Mat. 25, 34.) In zdaj gredó pravični poleg Jezusa v večno življenje. (Mat. 25, 46.) Res! „Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je hotel račun delati s svojimi hlapci.“

C. Zapomnimo si ta božji nauk vsi, ki bi radi v nebesa prišli! Prej še bomo morali posamezni stopiti na račun pred Jezusa. Tvoji oče so že šli na račun . . . tvoja ljuba mati so že imeli sodbo zaradi tebe . . . tvoja žena . . . Zdaj pride vrsta na te . . . na vas . . . na-me. Bodimo torej zvesti služabniki božji . . . Vse krivice do Boga in bližnika pa še zdaj poravnajmo . . . Vse zamude popravimo . . . da bi imeli pri nebeškem kralju lahek račun . . . naj bi nas ljubi Jezus po veseli sodbi seboj odpeljal v svoje večno veselje! Amen.

Simon Gaberc.

Pogled na slovstvo.

1. Církev vítězná. Životy Svatých a Světic Božích. Pořadem roku občanského sepsal František Ekert, duchovní správce na Karlově v Praze. Svazek první. — To je naslov knjigi, katero je svojim udom za l. 1892 podala družba »Dědictví Svatojanské«, katera marljivo deluje že od l. 1835 in vsako leto razpošilja med češki narod dobre, poučne knjige. O letošnji knjigi moramo reči, da je dobra, polna lepih, času primernih nauk. Če Ekertovo »Življenje svetnikov in svetnic božjih« primerjamo z našimi slovenskimi, katere je začel spisovati pokojni dr. Rogač, a dovršil M. Torkar, izdala pa družba sv. Mohora od l. 1867—1874. zapazimo nekatere bolj ali manj važne razlike: V našem življenju svetnikov je za vsak dan popisani le en svetnik, Ekert je skoro za polovico dni v mesecu popisal življenje dveh, časih celó treh svetnikov, pa nekoliko krajše, kar je zelo mikavno. Gosp. pisatelj je imel ta cilj pred očmi, da bi bila knjiga pred vsem praktična; skušal je to doseči s tem, da je svetnike narisal trezno in jasno kot vzore krščanskega življenja, ogibajoč se napake prejšnjih časov, ko so semtertje na svetnikih videli same junaške kreposti, kakor da ne bi bili imeli nobene človeške slabosti, in so se naštevili v njih sami čudeži, kakor da njih življenje nikdar ni teklo vsakdanje, kakor nam. Tako pa, če vidimo, da so bili svetniki tudi ljudje, vojskujoči se zoper svoje slabosti in so imeli navadna, vsakdanja opravila, kakor mi, raste nam pogum, da bi z božjo pomočjo mogli priti za njimi. Kaj primerni so tudi ascetiški nauki ob koncu vsakega življenja; posebno utrjujejo čitatelja v veri in v vojski zoper trojno poželenje. Tukaj je pa razlika že očitna: Ekertovi nauki so kaj kratki, nekaj vrstic, v našem življenju so čisto zelo dolgi, cele obravnave, s čemur je seveda tudi mnogim ustrezno. Kar je pa posebno zanimivo, je to, da je pisatelj opisal življenje zlasti domačih svetnikov izmed češkega naroda in drugih slovanskih rodov. Slovence zastopa v tem zvezku sv. Modest, kateremu je odmenil 9. dan svečana, Srbe sv. Štefan Nemanja, 13. svečana, Ruse sv. Efrem, nadškof kijeviski, v 28. dan svečana, Poljake sv. Kazimir, kraljevič poljski, v 5. dan sušca i. dr. Tudi na omikane kroge je mislil gosp. pisatelj, zato se na mnogih mestih ozira na cerkveno zgodovino, kjer mogoče tudi na domačo, češko. Oziral se je marljivi gosp. pisatelj tudi na najnovejšo zgodovino sv. Cerkve, ker popisuje na str. 420—427 življenje blaženega Klementa Dvořáka ali Hofbauerja. Slik je 18, in so kaj snažne. Le to bi morda opomnili, da bi se privzelo več zanimivih epizod, kakor so v našem življenju svetnikov, to mika. Ko sklepamo to kratko poročilo, moramo reči, da se je gosp. pisatelj lotil res prekornega dela. V življenju svetnikov se tako prekrasno razodeva Bog sam, kakor pravi sv. pismo: *Mirabilis Deus in sanctis suis*. In duhovnik, ki hoče z dobrimi pridigami koristiti narodu, naj poleg sv. pisma in bogoslovskih učnih knjig in sv. očetov, pridno proučuje tudi to čudovito lepo življenje svetnikov in svetnic Božjih.

D.

2. Naravno bogoslovje ili koliko može čovjek samim razumom spoznati Boga. Napisao Dr. Ante Bauer, sveučilištni profesor. S dopuštenjem duhovne oblasti. U Zagrebu. Tiskara i litografija C. Albrechta. 1892. 8°. Str. 191. Cena 1 gl. 20 kr. — O knjigi sami nas poučuje najboljši gospod pisatelj sam, ki piše: »Postavljajući ovu knjigu, koju evo s podporom vis. kralj. zemaljske vlade šaljem u

sviet, imao sam u prvom redu pred očima, da zadovoljim potrebi slušatelja svojih, kojima sam dužan hrvatskim jezikom tumačiti ovu nauku. Mislio sam ipak, da bi predmet, o kojem se knjiga bavi, mogao pribaviti joj i drugih čitatelja, pa za to se u njoj tumače i takve stvari, koje bi se inače mogle preputiti tumačenju učitelja«. — Predmet temu delu je vse, kar vemo in dokazujemo o Bogu z golim umom. V vrsti teh umskih resnic o Bogu je prva ta, da Bog je; zato dokazuje gospod pisatelj najprej ta temelj vseh bogoslovnih resnic — »bivstvovanje« (existentia) božje. Ko dokazuje resnico, pobija tudi pomisleke in napačna načela. Drugi del pa razklada v logičnem redu »bitak božji« t. j. bistvo božje (essentia), t. j. kaj je Bog sam na sebi. Tretji del razlaga »božji život ili imanentno djelovanje božje«, t. j. kakšno je božje življenje, njegovo spoznavanje in hotenje. Četrti del naposled nam kaže božje delovanje v zunanjih stvaréh, ali kakor pravijo, na zunaj, namreč božje stvarjenje in pa ohranjanje sveta. — Potemtakem je tvarina tega dela ne samo najvažnejša med vsemi znanstvenimi tvarinami, ampak tudi obširna, ogromna, iz katere je marljivi gospod pisatelj izbral, kar je najvažnejše. Bodisi ime dela, bodisi njegova vsebina in metoda, vjema se popolnoma z današnjimi nazori in smotri v takih spisih, vjema se popolnoma z onim bogoslovjem, katero je kot veličastno poslopje za vse čase postavil in dovršil sv. Tomaž Akvinski. Gospod pisatelj navaja neprenehoma mesta iz del sv. Tomaža, kar je zlasti bogoslovcem koristno, da se tako privadijo pristnemu viru školastike.

Če bi se gospod pisatelj ne bil pokazal že poprej v manjših spisih veččega modroslovca, spoznali bi ga tukaj kot umnega in učenega vodnika na modroslovnem polju. Skoro gotovo se bomo kakorkoli že s to knjigo še pečali, zato se tukaj ne bavimo s posameznostmi; dovolj je, če v obče omenjamo lahko in razgledno razlaganje v umevni obliki.

Izpovemo radi, da se veselimo tega dela zlasti še zato, ker se ž njim začenja i pri Hrvatih dobro modroslovno slovstvo, zakaj za tem delom izidejo še druga, spisana od istega pisatelja. Prijetno nas je iznenadilo, ko smo čitali, da je knjiga izšla s podporo deželne vlade. Ali bi pri nas podpirala deželna vlada tako delo? Ali bi dala pisatelju nagrado? Če celó hrvaška vlada spoznava z dejanjem, da je modroslovje v narodnem jeziku potrebno za razvoj naroda, za napredek vede, tedaj smemo pač reči, da je isto i nam Slovencem potrebno. Če se ustanovi kdaj na bogoslovju stolica za modroslovje, dal Bog, da bi se moglo predavati vsaj deloma slovenski!

Pozdravljamo torej »naravno bogoslovje« vrlega gospoda in želimo, da izdá polagoma še druga dela celotnega sestava v prospeh krščanskega modroslovja po mislih sv. Očeta.

3. Die Lehre von den Kirchenrechtsquellen. Eine Einleitung in das Studium des Kirchenrechts. Von Dr. Philipp Schneider, Professor der Theologie am kgl. Lyceum zu Regensburg. Zweite (vollständige) Auflage. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 1892 8°. Str. 212. Cena 1 gl. 56 kr. — To delo hodi po srednji poti med strokovnjaškimi cerkveno-pravnimi deli in učnimi knjigami. Izprva je objavil gospod pisatelj le oddelek kot program kralj. liceja v Ratisboni l. 1890., tu pa objavlja celo delo. Umevno je, da govori gospod pisatelj najprej o virih cerkvenega prava sploh, kjer uči h krati, kaj je pravno cerkveno določilo v obče, potem pa razklada posamezne vire, in sicer pred zbornikom cerkvenega prava (Corpus iuris canonici), ta zbornik sam in

vire po zborniku. Središče vsega dela so odstavki govoreči o zborniku, pač zaradi resničnega načela, da so dekretale jedro trdnega kanonično-pravnega učenja. Prednosti tega dela so: preglednost in jasnost, temeljitost in natančen red, poleg tega pa tudi umevnost. Za temeljitejši uk cerkvenega prava bo ta knjiga marsikomu dobro pomagala, marsikoga tudi prav navdušila za to učenje. — Čas mi ni pripuščal, da bi bil primerjal podatke in citate, so-li popolnoma natančni in trdni, ali ne. Nimam vzroka, da bi o tem dvomil.

Vemo, kako se dandanes godi s cerkvenim pravom. Na papirju naj bi veljalo, drugodi pa ne; torej pravo — brez pravic. Zlasti proti takim nazorom današnjega sveta je treba kazati in povdarjati, da cerkveno pravo je, in da so cerkvene pravice — oboje močno in trdno, ker utrjeno od Boga in ljudij. Ker je tudi ta knjiga dragocen donesek za učenje cerkvenega pravoslovja, priporočamo jo prav za učenje najtopleje.

4. **Pastoral-Medicin** von Dr. Capellmann, Arzt in Aachen. Achte Auflage. Aachen. 1892. Verlag von Rudolf Barth. 8°. Str. 279. Cena 1 gl. 80 kr. — Med tako imenovanimi »pastoralnimi medicinami« si je pridobila Capelmannova knjiga največ veljave in je najbolj razširjena. Poleg osme izdaje tega dela v nemškem jeziku je izšla tudi že enajsta izdaja v latinskem jeziku. Vzrok temu je to, da je knjiga rabna, res poučna, drugi pa, da je gledé na pravoslovna načela in vprašanja zanesljiva, niti prelahka ali »laxa«, niti pretresna. Izmed novejših del je n. pr. Stöhr-ova past. medicina po vnanjem obsegu mnogo obširnejša, a v istini ne nahaja duhovni pastir v njej toliko rabne tvarine in takega pouka, kakor v naši knjigi. Ozirajoč se na pravna načela ne moremo reči, da bi jo bila potrdila kakšna cerkvena oblast, vsaj naznanjena ni na knjigi nikaka »aprobacija« — a neopravičenega načela ali nauka nisem našel nobenega. Gospod pisatelj rajši poudarja pravni zakon in pravno dolžnost, kakor da bi jo tajil.

Razredba tvarine se ozira — rekel bi skoro — na katekizem: božje in cerkvene zapovedi, zakramente, bolezen, smrt, skrb za bolnike.

Kajpada je le obžalovati, da je treba duhovnemu pastirju pečati se z mnogimi stvarmi, katere obdeluje knjiga, toda grešniku so potrebna zdravila in ta mu priskrbuje duhovni zdravnik. Zato pa mora poznati bolezen, da se v bistvenih stvareh ne moti.

Po pravici pa opominja gospod pisatelj takoj v uvodu, da ta knjiga ni samo za duhovnega pastirja, ampak tudi za zdravnika. Zdravniku podaje ona dogmatična in pravoslovna načela, katera mora poznati, da je njegovo delovanje vseskozi varno in pravno. Da bi se zdravniki le dali poučiti! Da bi le ravnali po teh vodilih!

Več mi ni treba govoriti o tem delu, ki je tako mnogim znano že iz prejšnjih izdaj.

5. **Christkatholisches Hausbrod** für Jedermann, der gut leben und fröhlich sterben will. Von P. Franz Ser. Hattler, Priester aus der Gesellschaft Jesu. Mit Erlaubnis der Ordensobern. Reich illustriert. I. Band. I. Theil. Das grosse Einmal Eins. II. Theil. Die kranke Welt und ihr göttlicher Arzt. III. Theil. Der gute Hirte. IV. Theil. Herz für Herz. — II. Band. V. Theil. Edelsteine für die Himmelskrone. VI. Theil. Das Bild der Mutter. VII. Theil. Thautropfen. VII. Theil. Das Büchlein vom guten Tod. Innsbruck. Druck und Verlag von Fel. Rauch (Karl Pustet). 1892. Lex. 8°. Strani vseh osem delov 1130. Cena obeh zvezkov 3 gl. 75 kr. — P. Hattler je slavno znan kot poljudni in ascetični pisatelj, bodisi iz

»Sendbote des hl. Herzen Jesu«, ali iz posameznih del, katera je izdal. Največje je pač se-laj to, katero nam ponuja vneti apostol Jezusovega Srea kot »domači kruh« za srečno življenje in še srečnejšo smrt in večnost. Dasi gospod pisatelj rad izbira nekoliko nenavadne naslove (po vzgledu rajnega Albana Stolz-a), vendar nam zgoraj navedeni naslov kaže dovolj, kaj se nahaja v knjigi. Imenujemo jo lahko najkrajše: »domačo knjigo za versko mišljenje in življenje«. Pisana je za um in srce, za potuk in koristno zabavo, za oko, kadar jo čitaš in gledaš lepe podobe, in za uho, kadar poslušaš prijazno in lahko, domačo in prisrčno govorico pisateljjevo. Tvarina in nje obdelovanje se vjema s tem, kar nas je zanimalo že v zbirki iz »Sendbotenkalender« z naslovom: »Wegweiser zum Herzen Gottes«. — Naše delo je tako obširno in tvarina tako mnogovrstna, da ne vém, kako bi jo ob kratkem razvil čitatelju. A vsaj nekaj naj poberem, da bode mogel čitatelj soditi o vsebini v obče. Glavna resnica, da je »le eno potrebno«, stoji kot trdna podlaga vsemu razlaganju. A človek je zaradi greha in v grehu bolan, zdravi ga Kristus, nebeški zdravnik, ki išče bolnikov in blodnikov kot dobri pastir. Kako bi ga ne poslušali, ker nas tako stanovitno ljubi? Vrhu tega imamo še ljubeznivo mater, ki svojega srca nikdar ne zataji. V vseh težavah nam prihaja pomoč od zgoraj, kakor rosne kaplje na osušena tla. Kdor časti zvesto Jezusa, njegovo ljubeče srce in blaženo Devico, on se pripravlja na srečno smrt, ki nam bodi vedno pred očmi. Pisatelj pravi: »Če hočeš, da ti bo knjiga dobro dela, moraš jo rabiti, kakor knjigo za kuhanje. V njej so popisane stotere zdrave in krepčalne jedi; toda moči ne dadó, dokler jedij v resnici ne skubaš, ješ in prebaviš«. Nauki se vrsté z opomini, vzgledi, ali dogodki se menjajo s primerami. Vmes pa je vpletenih nekoliko pesniških odlomkov, ki vnemajo z vzvišeno besedo. Kaj pa naj rečem še o lepih slikah, ki so prav gosto potresene po knjigi: male in velike, zgodovinske in svetniške, največ pa svetopisemske! Vse to skupaj krasi knjigo in ji vliva ono zanimivost v mnogoštevilne liste, po kateri se čitatelju omili in prikupi. Pisava je bolj poljudna kakor govorniška, podobna Stolz-ovi, saj je Hattler sam Stolz-ov učenec. Zato priporočamo knjigo po pravici, prepričani, da bode pridigarjem podala obilno kruha za lastne potrebe in za potrebe poslušalcev.

6. *Recollectiones precatoriae desumptae ex XIV. libris de perfectionibus et moribus divinis* R. P. Leonardi Lessii S. J. Ad utilitatem ac commoditatem piorum fidelium seorsim impressae. Cum approbatione Rmi. Archiep. Friburgensis. Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder. 24°. Str. 182. Cena broš. zv. 30 kr., vezan zvezek 48 kr. — Mala molitvena knjižica v latinskem jeziku, katere vsebino in namen dovolj izraža naslov sam. Opomnimo še, da se odlikuje Lessius kakor z učenostjo, tako z milobó duha v svojih spisih.

7. *Liebe und Gegenliebe im heiligsten Altarssakramente*. Neu verfasst von P. Philibert Seeböck. O. S. Fr. Mit Approbation des F. B. Ordinariates Brixen. Zweite Auflage. Innsbruck. Verlag der Vereinsbuchhandlung. 1892. 16°. Str. 606. Cena nevezani knjigi 80 kr. — Tudi ta knjiga znanega pisatelja označuje sama sebe v naslovu: molitvena knjiga, budeča k ljubezni do sv. Rešnjega Telesa. Da se molitve ozirajo na sveto daritev, na sv. obhajilo in čiščenje Jezusa, pričujočega v tabernaklju, treba je komaj omenjati. Knjižica je tudi na zunanje prav lepa.

Dr. Fr. L.